

Posredovalec organizacije Združenih Narodov grof Bernadotte umorjen

Dne 17. t. m. je bil v Jeruzalemu umorjen posredovalec Organizacije Združenih narodov v Palestini, švedski grof Folke Bernadotte. Atentat je bil izvršen v židovskem sektorju mesta Jeruzalem. Z grofom Bernadotte je bil umorjen tudi francoski koronel Larzo, šef opazovalcev OZN.

Po poročilih izgleda, da so izvršili atentat člani židovske skupine Stern, ki so v zadnjem času javno zahtevali, naj posredovalec Bernadotte zapusti Palestino.

Ko se je pred časom pričela vojna v Palestini med židi in Arabci je OZN pozvala obe stranki in zahtevala, da se vpostavi mir. Kljub temu pa so se v Palestini boji nadaljevali in zato je OZN imenovala švedskega grofa F. Bernadotte za posredovalca v konfliktu med židi in Arabci. Grof Bernadotte je takoj odpotoval v Palestino, toda vsa njegova prizadevanja za dosego miru so se kmalu izjalovila. To je grof sam priznal.

Posredovalec si je prizadeval, da doseže premirje v Palestini, toda v svojih predlogih je zanemarjal resolucijo Generalne skupščine OZN z dne 29. nov. 1947. Začasna izraelska vlada je

izjavila, da z obžalovanjem ugotavlja, da posredovalec OZN pri sestavljanju svojih predlogov ni upošteval upostavitve suverene države Izrael ter drugih ozemeljskih izprememb, ki jih je povzročil napad palestinskih Arabcev in Arabcev drugih držav na Izrael.

Pri posredovanju je bilo jasno razvidno, da so bili Bernadottovi predlogi v skladu britanskih interesov in prav to je dovedlo žide, da so izvršili atentat.

Vsled težke in dolge bolezn je umrl Dr. Edvard Beneš, bivši predsednik Českoslovaske republike

V Lezinovo Usti je dne 3. sept. umrl dr. Edvard Beneš, bivši predsednik Českoslovaske Republike. Bolehal je že dalj časa in je tudi radi bolezn dne 7. junija t. l. podal ostavko predsedniškega mesta. Njegovo zdravje je potem vedno bolj hiral in umrl je v starosti 64 let.

Vlada je takoj odredila, da se dr. Beneš pripravi časten pogreb ter da ostanejo tekom enega tedna razobešene žalne zastave. Vlada je tudi določila predsednika Ministrskega Sveta Zapotočka, da s primernim govorom uradno proslavi zemske ostanke dr. Beneša.

Sedanji predsednik Klement Gottwald je takoj odposlal soprogini pokojnega bžozjav, v katerem je rekel: "Izrekam Vam v tem bridkem času naše iskreno sožalje vsled izgube Vašega dragega soproga, drugega predsednika Českoslovaske Republike. Z njim smo izgubili najodličnejšo osebo naše države in narod ne bo nikoli pozabil, kako zvesto je služil naši državi v borbi za svobodo in pri rekonstrukciji države." Zaključil je: "Upam, da bo Vaša bol

Jugoslovanska armada izrazila naklonjenost današnji vladi

Jugoslovanski general Peko Dapčević, je obsodil vojaške častnike, sovražnike maršala Tita, ki so pred kratkim pobegnili iz države. K tem je prišel tudi lastnega brata Vladimirja Dapčevića in je obljubil voditelju jugoslovanske vlade, maršalu Titu, popolno naklonjenost cele jugoslovanske armade.

Na sestanku Ministrstva Narodne Obrambe, ki se je vršil 15. t. m. in ki

se je razpravljalo o reorganizaciji Partije v zadevi armade, je Dapčević obljubil ojačiti vojaške moči napram kampanji "žalitev, laži in psovki" Informbiroja.

Obtožil je izdajstva lastnega brata Vladimirja in druge vojaške voditelje, ki so pobegnili iz države. Dapčević je izjavil, da so bili vsi nahujskani od "žaljivcev našega naroda" in k tem imenoval nekatere znane svetovne komunistične voditelje, kakor Ano Pauker, ministra zunanjih zadev Romunske, prvega podministra Ogrske M. Rakosi in francoskega komunističnega voditelja J. Duclos.

V svoji izjavi napram voditeljem Informbiroja in jugoslovanskih častnikov je Dapčević rekel: "Naša vest je čista napram dolžnosti in delovanju posebno v današnjem času, ko se bori naš narod in naša vojska proti navalu žalitev, laži in psovki. Zavedamo se, da ojačanje naše vojske in naše partije, bo najboljši odgovor vsem žaljivcem. Naši sovražniki in oni, ki v ljudskih demokratičnih državah žalijo našo državo, našo vojsko, da izdajstvo nekaterih kakor Jovanovića, Dapčevića, Petričevića in Popivoda, ne bo povzročilo najmanjšo zmešnjavo in tudi ne omahljivost v vrstah naše armade.

Kakor je vsem že znano, prej omenjeni so se po izjavi Informbiroja pripravili na beg iz države, ker se niso strinjali s politiko maršala Tita. Jovanović je bil pri begu ušteljen in Petričević aretiran. V. Dapčeviću in P. Popivodu se je pa posrečilo pobegniti.

V Parizu je bilo otvorjeno tretje zasedanje organizacije združenih narodov

PRIPRAVLJALNEMU ZASEDANJU JE PREDSEDOVAL ARGENTINSKI ZUNANJI MINISTER DR. Atilio Bramuglia

V Parizu je dne 21. t. m. pričelo tretje redno zasedanje Organizacije Združenih narodov. Argentinski Minister zunanjih poslov Dr. A. Bramuglia, je otvoril zasedanje in dal nato besedo francoskemu predsedniku Auriolu, kateri je najprej pozdravil zastopnike in potem v kratkem govoru izrazil, da predvideva, da se na obzorju pripravljajo nova vojna katastrofa in opozoril, da se to mora preprečiti.

Otvoritveni govor O.Z.N. je imel Dr. Bramuglia. V svojem obširnem in važnem govoru je med drugim tudi on izrazil svoje želje, ki so želje vsega argentinskega naroda, da se mora preprečiti vojno in vpostaviti mir. "Grozi nam nova grozna človeška katastrofa", je rekel Dr. Bramuglia in je nadalje pozival vse države "naj odstranijo uporabo orožja" in naj opustijo misli na vojno, "četudi bi se s tem hotelo doseči mir."

Strah pred vojno, ki ga je izrazil Dr. Bramuglia, je gotovo izraz vseh zastopnikov OZN in izraz vsega svetovnega ljudstva.

Po poročilih je razvidno, da je zasedanje OZN pričelo v znamenju bojazni pred novo svetovno vojno.

ANDREJ ALEKSANDROVIČ ŽDANOV UMRL

Dne 31. avgusta je v Moskvi umrl Andrej Aleksandrovič Ždanov, desna roka Stalinova, ki se je ves čas do svoje zgodnje smrti živo udeleževal v državnem in političnem delovanju Sovjetske Rusije.

Andrej Ždanov, sin učitelja, se je rodil 1896. leta v mestu Tver, danes imenovano Kalinin. Že kot dijaku se mu tlačanski sistem življenja v Rusiji ni zdel pravilen, pa je zato stopil v ožji stik z že obstoječo tajno marksistično strujo. Leta 1915. je ta tajna struja kot boljševiska stranka začela že javno nastopati. Ždanov je tedaj postal njen prištaš. Sedem let pozneje je postal predsednik izvršnega odbora sovjeta svoje rojstnega mesta Tver. Par let za tem je bil imenovan za tajnika osrednjega odbora, komuniET ET ETETE okraj Gorki, drugo leto, to je 1925. je bil izvoljen kot član osrednjega odbora stranke v Z.S.S.R.

Leta 1931. je deloval skupno s Stalinom, Kazanovičem in Kirovom v politbirou. Koncem istega leta, po umoru Kirova, je prevzel njegovo mesto tajnika v stranki za leningrajsko okrožje. Bil je v letu 1935. imenovan članom Kominterni in dve leti pozneje pa je bil izvoljen za poslanca.

Od tega časa pa je igral važno vlogo v zunanji politiki Sovj. Rusije.

Za časa vojne je imel v svoji oskrbi obrambo Leningrada.

Ždanov se je tudi po vojni udeleževal v javnem življenju in vodil odsek propagande v stranki. Na drugem zasedanju Kominforma, na katerem se je kritiziralo Titovo politiko v Jugoslaviji, je pa predsedoval.

Z Ždanovom je Rusija in komunistična stranka mnogo izgubila. Pokopan je bil z veliko slovesnostjo. Njegovo truplo je položeno v grobnico v Kremlju.

Izžrpan in vsled starosti je po dolgotrajnem vladanju leta 1935 podal Masaryk ostavko. Skupščina je izvolila za predsednika dr. Beneša, ki je tokrat štel 51 let. V času njegovega vladanja je dr. Beneš doživel velikanska razočaranja in razne neprilike. Českoslovaškemu narodu je prvi zagrozil nemški nacifašizem, ki je vsled nesramne pogodbe v Monakovem zasedel českoslovaško republiko. Edino Sovjetska Zveza je tokrat dvignila svoj protestni glas. Dr. Beneš se je zatekel v Čikago, kjer je preživel vso dobo druge svetovne vojne.

Po končani drugi svetovni vojni se dr. Beneš vrne v domovino, njegov narod ga sprejme kot apostola miru in ponovno izvoli za predsednika. Vladal je in doživel tudi preobrat, ko so delavske množice s svojim glasom spremenile narodu ustavo. Vsled slabotnega zdravja je dr. Beneš podal dne 7. junija t. l. ostavko in se odstranil iz javnega delovanja. Živel je v Lezinovo Usti, kjer ga je potem doletela smrt.

Ves demokratični svet občuti izgubo ustanovitelja in boritelja Českoslovaske Republike in ob tej priliki pridružimo naše čustvovanje s českoslovaškim narodom tudi mi, jugoslovanski izseljenci v Argentini.

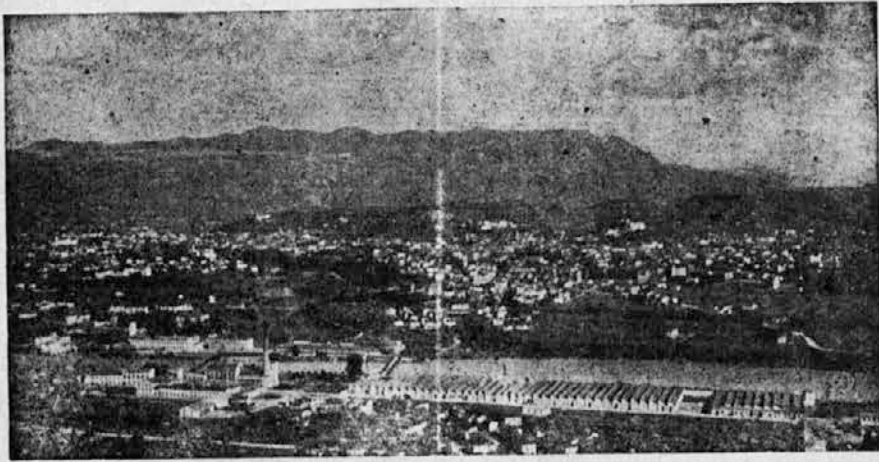
Obletnica priključitve Slovenskega Primorja in Istre FLRJ

Minilo je leto, ko so se uresničile sanje primorskega ljudstva in sta bila Slovensko Primorje in Istra priključena k Federativni Ljudski Republiki Jugoslaviji. V noči od 15. do 16. septembra minulega leta ob 12. uri so enote Jugoslovanske armade prekoračile demarkacijsko črto in zasedle Slovensko Primorje in Istro v cona A, ki je po sklepu mirovne pogodbe pripadla FLR Jugoslaviji. Herojsko jugoslovansko armado je naše ljudstvo povsod sprejemalo z nepopisnim veseljem in navdušenjem. Po vseh vaseh so se zbirali vaščani ob slavolokih med petjem in igranjem in zvonili so zvonovi. Primorsko ljudstvo je vendar dočakalo svoj najsrečnejši dan, ki bo ostal zabeležen v zgodovini.

Ne moremo pa ob tej priliki pozabiti na one čase, ko je naš pretežni del Slovenskega Primorja vsled sramotne Ra-

boju je naša Primorska žrtvovala 42 tisoč najboljših junaških sinov. S pomočjo jugoslovanskih narodov je naše ljudstvo premagalo okupatorja, italijanske in nemške razbojnice, vse njihove notranje reakcionarne hlapce in tako doseglo sadove svojega junaškega in dolgotrajnega boja. Dokazal je naš narod, da zmagajo le narodi, ki se za svojo svobodo odločno, vztrajno in udano borijo in da zmagajo le tisti, ki ne omahujejo.

Pred enim letom je ob priključitvi naše primorsko ljudstvo stopilo ponosno in srečno v vrste jugoslovanskih narodov. Prineslo je s seboj svoj živi in veseli temperament, svoje bojevne in delovne izkušnje, svoj globoki napredni patriotizem, svojo vztrajnost, svoje veselje do dela in svojo napredno miselnost. Obvezali so se, da bodo skupaj z jugoslovanskimi narodi gradili skup-

Gorica v ozadju, Trnovski gozd; za gradom pripada Jugoslaviji

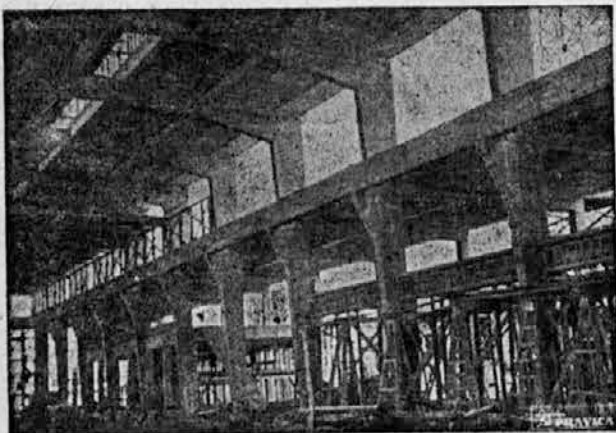
palske pogodbe (12. nov. 1920), več kot četrto stoletja trpel pod italijanskim fašističnim jarmom. Pisati danes o tem, koliko je naše ljudstvo trpelo v tej dobi, bi bilo odveč. To trpljenje pa je globoko vtisnjeno v srca in duše našega ljudstva in ga nikdar ne bo pozabilo. Požiganje narodnih in delavskih domov, kmetijskih in delavskih hiš in šol, čitalnic in knjižnic, trgovin in gledališč, pretepanja, mučenja, zapiranja, sramotne obsodbe, teror in še nešteto drugega, je bilo le zunanje znamenje zločinsko fašistično - imperialističnega režima proti primorskemu ljudstvu. Kar je bilo, ne bo nikoli pozabljeno.

V drugi svetovni vojni je Narodno osvobodilna borba primorskega ljudstva proti fašizmu prinesla Primorski novo opustošenje. Naše ljudstvo je v tej borbi združilo svoj boj z bojem Osvobodilne fronte v Sloveniji in Ljudske fronte v Jugoslaviji. Združilo je na ta način svojo usodo z usodo osvobodilnega boja narodov Jugoslavije in Sovjetske Zveze. Ni čakalo, da bi mu kdo prinesel svobodo, temveč se borilo skupaj z jugoslovanskimi partizani v vrstah jugoslovanske vojske in pod vodstvom maršala Tita. V tem

ni dom, skupno delali in uresničevali petletni plan ter gradili načrtno gospodarstvo, ščitili in utrjevali ljudsko oblast, ščitili jo proti zunanemu in notranjemu sovražniku, razširjati in utrjevali najnaprednejšo demokracijo.

Danes, ob obletnici priključitve Primorske k FLR Jugoslaviji, lahko potrdimo, da je naše ljudstvo častno izpolnilo svoje obveznosti. Obnovile so se porušene vasi, ceste in železnice in pričelo se je z zgradnjo Nove Gorice. Posebno pažnjo pa je posvetilo primorsko ljudstvo, kakor tudi ostali narodi nove Jugoslavije, graditvi zadržnih domov. Naše ljudstvo je razumelo pomen gradnje zadržnih domov, ki pomeni večanje kmetijske proizvodnje in s tem izboljšanje gmotnega položaja vseh ljudi, v prvi vrsti malih in srednjih kmetov. V glavnem izvršena obnova, stopnjujoča delavnost že obstoječih obratov, pomoč pri gradnji zadržnih domov, vse to je dokaz zavesti našega delovnega in naprednega ljudstva za zgradnjo socializma.

Visoka zavest našega Primorskega ljudstva je jamstvo, da bo tudi v bodoče to ljudstvo s svojim delovnim poletom doseglo sijajne uspehe.

Notranjščina tovarne Titovih zavodov "Lito-stroj" v Ljubljani

Zgradili bomo nove panoge industrije na moderni tehnični osnovi.

Pregled kulturnih in gospodarskih uspehov v Slovenskem Primorju

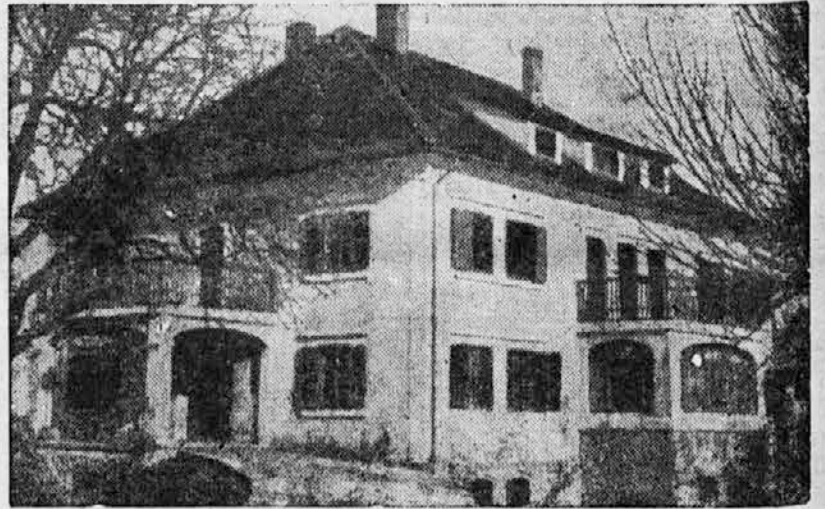
Tekmovanje v proslavo V. kongresa KPJ je med primorskim delovnim ljudstvom sprožilo val socialističnega tekmovanja na gospodarskem in kulturnem polju. V ljudeh so se prebudile in sprostile sile za skupnost, ki jih bo pripeljala k boljšemu in lepšemu življenju v socializmu.

Napori ljudske oblasti ob podpori delovnega ljudstva niso bili zaman. Samo bežen pregled razvoja na gospodarskem in kulturnem polju nam pokaže sliko napredka od priključitve do danes.

V šempetru pri Gorici je bila ustanovljena prva višja slovenska gimnazija, v Ložah na Vipavskem pa osnovna kmetijska šola. Že prvo šolsko leto obeh ustanov se je zaključilo z velikim uspehom. Obnovljenih je bilo veliko število osnovnih šol, več pa jih je bilo na novo zgrajenih. Na Goriškem, v Sežani in na Tolminskem imajo poleg stalnih tudi potujoče kino predstave filmov, ki predvajajo filmske predstave v hribovskih vaseh, kjer prej nikdar niso videli filma. Lepo se je začelo razvijati tudi glasbeno življenje, čeprav primanjkuje dobrih pevovodij. Tudi odrska dela so pokazala napredek. Kulturno in gospodarsko življenje bo še pospešilo gradnjo zadržnih domov,

kar je našlo med kmeti veliko razumevanja, saj samo v goriškem okraju gradijo 42 domov in so nekateri že odprti. Drugi bodo v najkrajšem času, do konca leta pa jih bo velika večina pod streho. Tudi na Tolminskem so že dogradili v predkongresnem tekmovanju štiri zadržne domove.

Vzporedno s stalnim dviganjem ravni prosvete iz dosedanje zaostalosti, katero so prišli pod pritiskom in krivdi fašizma, se uspešno razvija tudi družništvo in dviga hektarski donos s intenzivnim obdelovanjem zemlje. Po vseh krajevnih ljudskih odborih so ustanovili kmetijske zadruge ter se je močno razvila trgovina po vezanih cenah. Ustanavljajo tudi odseke pri drugih, prilagojene krajevnim potrebam. Na Tolminskem se razvijajo odseki za živinorejo, plemenilne postaje, mlekarški odseki, na Goriškem pa se razvijajo vinarsko-sadjarški in obrtniški odseki, v hribih pa lesni in živinorejski. Veliki uspehi so doseženi pri obnovi in elektrifikaciji podeželja. V Idriji, na Tolminskem, Goriškem, v Brkinih in na Krasu je zasijala v mnogih vaseh električna luč. Pri vseh teh delih je mnogo prispevalo ljudstvo samo s prostovoljnimi delom.

Mladinski dom Toneta Tomšiča v št. Petru na Krasu

OBNOVA PRI SV. LUCIJI

Obnovitvena zadruga Sv. Lucije ob Soči zajema poleg Sv. Lucije še štiri sosedne krajevne ljudske odbore: Idrijo ob Bači, Slap, Lom in Knežo ter šteje 80 članov. Vojna je povzročila tudi v teh krajih precejšnje opustošenje. Ob ustanovitvi 1945. leta je čakala zadruga težka naloga, obnoviti 240 poslopij. Od tega so jih že obnovili ali pa jih še bodo do konca letošnje gradbene sezone polovico. Zadruga pomaga največ in to z materialom in delovno silo najpotrebnejšim, drugim pa le z materialom ali delovno silo, drugo pa prispevajo sami. Zaenkrat je še 22 družin brez strehe, vendar bodo v primeru zadostnih kreditov skušali tudi tem še letos postaviti dom. Stiska je zlasti za

V TOLMINSKEM OKRAJU SO DOGRADILI NOV ZADRŽNI DOM

V Žagi na Tolminskem so praznovali konec julija dograditev zadržnega doma. Tako so izpolnili svojo obveznost, ker so se zavezali, da bodo dogradili svoj zadržni dom do V. kongresa KPJ. Dom je dvonadstropen. Na nedeljski slovesnosti so tudi nagradili 9 prostovoljnih delavcev iz vasi, ki so se najbolj izkazali pri delu in so žrtvovali za zadržni dom največ prostovoljnih delovnih ur.

Tudi v Kobaridu pridno gradijo zadržni dom, tako da bo verjetno že v kratkem pod streho. V zadržni dom prezidavajo in preurejajo nekdanjo zadržno hišo, ki je bila v veliki meri poškodovana vilo.

ŽAGA

V Žagi v tolminskem okraju se je večeraj zbralo okoli 800 ljudi. Podeljnih je bilo: ena zlata, tri srebrne in pet bronastih značk. Vaščani so kljub slabemu vremenu zgradili dom v štirih tednih in pripravili material, kot kamenje, les in apno, sami. V okrajni opekarni v Kobaridu pa so pomagali izdelovati opeko. Na proslavi so sprejeli več novih obveznosti. Delavci opekarni v Kobaridu so se zavezali, da bodo s podvojeno silo izdelovali opeko, da bo možno dom čimprej tudi v notranjosti opremiti.

Zakaj v Goriškem okraju obnova ne napreduje

Na Goriškem se je od osvoboditve ob podpori vsega delovnega ljudstva veliko storilo za obnovo porušene vasi. Samo lani je bila vrednost obnove 147.75 milijonov dinarjev, kar je petkrat več, kot je bilo nakazanih investicijskih sredstev.

Tudi letos se mnogo gradi in obnavlja, vendar obnova podeželja ne napreduje, kot bi morala. Doslej so obnovitvene zadruga izvršile 45% letnega plana, izvršiti bi ga morale najmanj 70%. Obnovitvene zadruga so zagrešile več napak, se oddaljile od cilja zadrugaštva ter se približujejo ciljem gradbenih podjetij, ki do pare plačujejo delovno silo. Sindikalne podružnice niso znale pravilno rešiti vprašanja proizvodnje, delovne discipline in plač. Praznovali so vse cerkvene praznike, v času večjih poljskih del pa je delalo na gradiščih minimalno število delavcev, čeprav je večina obnovitvenih zadruga plačevala strokovne delavce od 2 do 3 din več kot gradbena podjetja, učinek dela pa je bil nižji. V Čepovanu se je primerilo, da so strokovni delavci opravljali težaška dela; sindikalna podružnica in uprava pa nista mogli uvesti norm. V zadnjem času se je pojavila tudi težnja, da se prenesejo gradnje javnih poslopij in popravila iz okrajnega gradbenega podjetja Zidograd Gorica na obnovitvene zadruga.

gentov zidakov. Tako je bil obnovitveni zadruga Renče nakazan material iz okoli 70 km oddaljene opekarne v Kobaridu, doma v vasi pa imajo opekarne visoke zmogljivosti. Poleg tega so vaščani in sindikalna podružnica obnovitvene zadruga Renče s prostovoljnimi delom napravili 79 tisoč kosov opeke v domači opekarni za zgradnjo zadruga doma in za obnovo vasi. Uprava opekarne pa še vedno zavlačuje dodelitev prisluznega materiala vaščanom — čeprav ima v svojih skladiščih večje kontingente izdelane opeke in drugih opečnih izdelkov, delo za obnovo pa čaka.

Zaradi načrtnega trošenja materiala, delovne sile in finančnih sredstev za izvenplanska dela se je znižal okvirni plan medzadruga odbora obnovitvenih zadruga Gorica za najmanj 10%.

Nepravilno je tudi pojmovanje gradnje zadruga domov s plačano delovno silo in materialom. Da bo zadruga dom postal res središče gospodarskega in kulturno-političnega življenja na vasi, je treba poiskati delovno silo pri celotnem vaškem kolektivu na podlagi prostovoljnega dela, ki ne sme ovirati obnove podeželja in mora iti vzporedno z gradnjo zadruga domov ter brez motenj. Naloga obnovitvenih zadruga je, da se o tem temeljito pomenijo s

Sabotin in Sv. Gora; spodaj severno predmestje Gorice, po razmejitvi pripadlo Jugoslaviji

TREBNJE

V Trebnjem so z veliko proslavo otvorili svoj zadruga dom. Zadruga dom je veliko poslopje in je pri gradnji sodelovalo ogromno kmetov ter je zgrajen z lastnimi sredstvi. V novem domu je bila tudi prva kulturna prireditve.

strebno opeko in cement, vendar premagujejo z veliko iznajdljivostjo tudi te težave. Zelo pomagajo obnovitveni zadruga s prostovoljnimi delovnimi akcijami sindikalna podružnica pri Sv. Luciji, zlasti je treba pohvaliti članstvo sindikalnih podružnic Gozdne direkcije, okrajnega magacina in skladišča tamošnje železniške postaje. Posebno teh zadnjih pride na delovno akcijo vedno do 30. Delovne akcije so vsaj enkrat na teden, z njimi pa so počastili tudi V. kongres KPJ. Članstvo sindikalnih podružnic zares pridno odstranjuje razvaline, razdira stare bunkerje, iz katerih pridobivajo cementne plošče in drug gradbeni material, dovaja pešak in kamenje ali pa dela na gradišču. Tako z dejanji dokazujejo svojo povezanost s kmečkim ljudstvom.

LOKVE

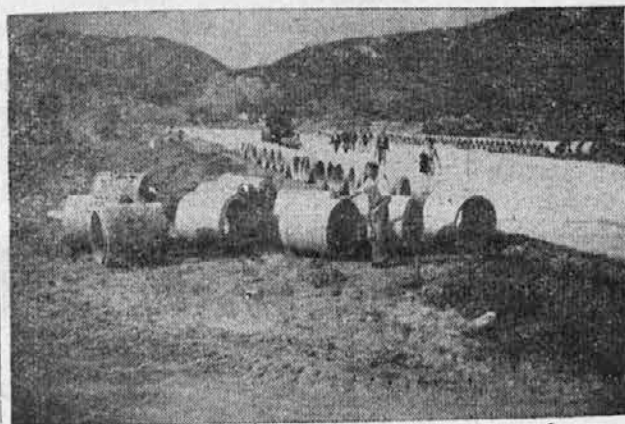
Ponoči in podnevi so delali v Lokvah v sežanskem okraju na gradišču zadruga doma, da bi izpolnili obvezo, ki so jo dali KPJ. V Lokvah je bila otvoritev zadruga doma še posebno veličastna, ker je ta zadruga dom eden največjih v okraju. Zbranim ljudstvom je govoril v imenu okraja tovariš Komelj Milan. Z zlato značko je bilo nagrajenih šest najboljših delavcev, in sicer: Mire Ivan, Gregorič Frane, Čok Frane, Mire Lea, Mevlja Ivan, Čok Jožef ter Ban Jožef. Podeljenih je bilo tudi 10 srebrnih in 12 bronastih značk. Najbolj se je izkazal 74-letni Prhave Frane, ki je hodil vsak dan na prostovoljno delo, kljub temu, da ima doma dosti dela. Vaščani so naredili v teku enega meseca preko 3.000 delovnih ur. Uprava za gradnjo zadruga domov v Sežani pa je darovala zadruga v Lokvah plemenskega bika, radio aparat ter kmetijski stroj.

PODGRAD

V Podgradu so adaptirali veliko poslopje za svoje zadruga prostore, ker imajo že precej razvito kmečko zadruga. Tudi tu je bilo na proslavi mnogo ljudi. Podgradčani so se uvrstili med najboljše vasi v okraju Ilirska Bistrica, saj so peti, ki so dogradili svoj dom.

ŠTANJEL

V Štanjelu so otvorili zadruga dom v nedeljo popoldne. Novi zadruga dom ima obširne prostore, v katerih je velika dvorana za kulturne prireditve, tr-

Graditev glavne ceste v Novi Gorici.

Renčanski udarniki se vračajo z dela pri graditvi Nove Gorice.

govina, skladišče itd. Otvoritvi je prisostvoval podpredsednik IO Sežana, tov. Ravbar Vladimir. Štirje graditelji so bili nagrajeni s srebrno, štirje pa z bronasto značko. V dnevih kongresa so ti napravili preko 380 delovnih ur.

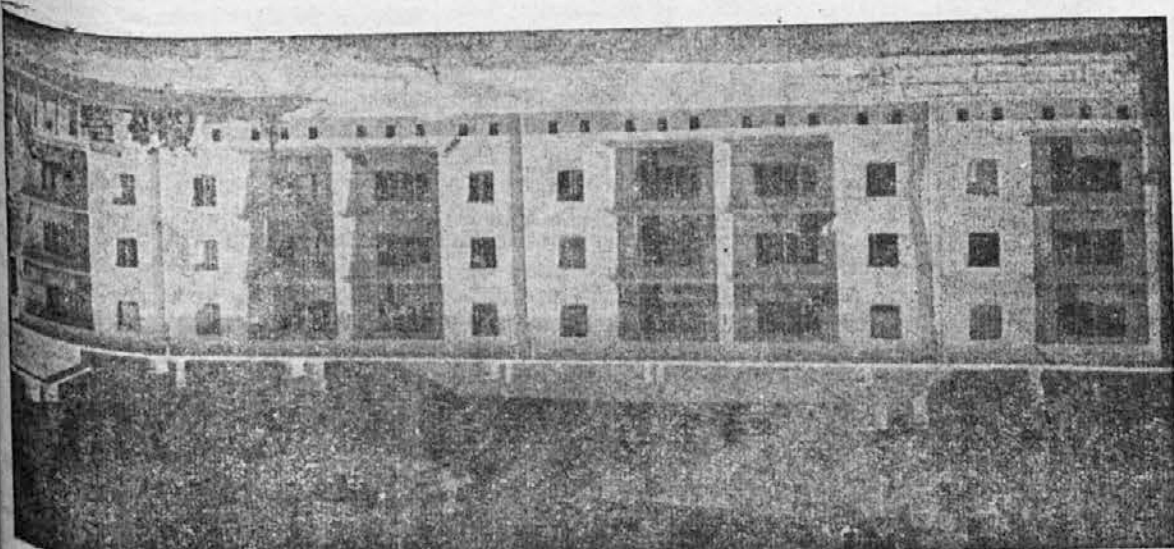
TRNOVO - ILIR. BISTRICA

Na proslavi je bilo zelo veliko ljudi. Pri gradnji so sodelovali prav vsi vaščani. Najbolj se je pri delu odlikoval tov. Paliska Jože, invalid brez ene noge, ki je bil nagrajen z zlato značko. Poleg tega je bilo podeljenih še osem bronastih značk. Tisoč graditeljev je napravilo v teku gradnje nad 13.900 prostovoljnih ur. Po podelitvi značk je bila kulturna prireditve na prostem, potem pa ljudsko rajanje.

Tej tendenci so sledile brez vsake uradne podlage samo na besede obnovitvene zadruga Šempeter, Banjšice, Col in Kostanjevica na Krasu, ko so dajale material in delovno silo za izvenplanska dela, za obnovo šol, mladinskih domov, popravilo mrtvašnic, cerkva in za druga dela, za katera ni bilo predvidenih finančnih sredstev in kontingentov materiala. Zato bi obnovitvene zadruga ne smele razmetavati z materialom, ki je bil namenjen za popravilo zgradb za pogorelece. Ponekod so finančna sredstva obnovitvenih zadruga vrnili, vendar — in kar je bistveno — ni bil vrnjen material. Mnoge zadruga tudi posojajo material samo na besedo, brez pismenega kritja. Dalje je nepravilen tudi razdelilnik kontin-

krajevnimi odbori in odbori OF ter z ostalimi množičnimi organizacijami, da se mobilizirajo še neizčrpane delovne sile na vasi, ki imajo mnogo volje do dela, le prikazati jim je treba pravilen prijem.

Obnovitvene zadruga imajo tudi nalogo, znižati režijske stroške in finančne izdatke. Pri tem delu jim mora pomagati Okrajna poslovna zveza in medzadruga odbor obnovitvenih zadruga. Nabavo kovanja in drugih drobnih artiklov za obnovo naj si oskrbijo kmetovalci na podlagi vezanih cen. Na ta način bo omogočena nabava materiala v lastni režiji tistim, ki ga lahko kupijo na vezane cene za zamenjavo poljskih pridelkov, na drugi strani pa bo več plansko dodeljenega materiala na razpolago tistim, ki ga ne morejo kupiti na vezane cene. Prav tako bo treba na podlagi prostovoljnega dela in aktivizacije ljudskih množic nadomestiti več odstotkov težaške delovne sile, ki so jo obnovitvene zadruga dane na razpolago gradbenim podjetjem za gradnjo Nove Gorice, in da zaposlenim težakom uredijo vprašanje med po zakonu. Le na ta način bodo obnovitvene zadruga izvršile svojo dolžnost.

Jugoslavija gradi: Slika prikazuje stanovanjsko zgradbo na Jesenicah.

Dr. A. Kirschbaum

Dr. Maria Kirschbaum

ZOBOZDRAVNIKA

LOPE DE VEGA 3271 T. A. 50-7387

Primorske Vesti

TRŽAŠKEMU TRANZITU BODO ODPRTE VSE PROGE V ZALEDJU

V Trstu je bila zaključena mednarodna železniška konferenca, ki je izrednega pomena za razvoj tržaškega prometa in gospodarstva. Po sporazumu, ki je bil dosežen, bodo jugoslovanske proge vključene v začasni tarifni sistem Češkoslovaška—Trst in Austrija—Trst preko Trbiža. Glede dokončnih tarif na navedenih progah tržaškega zaledja se bodo nadaljevali razgovori v septembru. Uspeh konferenc za tržaško gospodarstvo je v tem, da bodo odslej odprte tržaškemu tranzitu vse proge v zaledju. Uprava jugoslovanskih državnih železnic je uporabljala doslej na progi Št. Ilj—Maribor—Sežana dokaj višje lokalne tarife. Bohinjska proga je bila za tržaški promet sploh zaprta. Upati je, da se bo tržaško gospodarstvo ob tem sporazumu znatno okrepilo.

POMANJKLJIVOSTI V TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU

Tržaško pristanišče spada sicer med najbolj opremljene v Evropi, vendar pa se opažajo zadnji časi nekatere občutne pomanjkljivosti, ki hromijo razvoj pomorskega prometa spriču konkurence severnih evropskih pristanišč. Iztovarjanje premoaga na petem pomolu poteka na zelo primitiven način. Tako raztovarjajo na pr. 10.000-tonsko ladjo, naloženo s premogom, 8 do 10 dni, dočim opravijo to delo drugod, celo v manjših pristaniščih, v 48 urah. Nujno potrebna bi bila preureditev pristaniškega premogovnega bazena. Omeniti moramo tudi lesno skladišče pri Škednju, ki je v tehničnem pogledu občutno pomanjkljivo. Posledica je, da so povsod na obalah starega in novega pristanišča nakopičene znatne količine lesa, ki čakajo na vkrcanje. Prav gotovo je, da ne bo mogel Trst vzdržati konkurenčno borbo z drugimi pristanišči, če ne bo stalno, sistematično izpopolnjeval svoje pristaniške naprave ter organizacijo pristaniške službe.

SPREMEMBE V USTROJU ANGLO-AMERIŠKE VOJAŠKE UPRAVE

Z ukazom št. 308 je bil spremenjen ustroj anglo-ameriške vojaške uprave v Trstu, ki je po novem razdeljena na glavno ravnateljstvo, ravnateljstvo za notranje zadeve ter ravnateljstvo za finance in gospodarstvo. Anglo-ameriška uprava je menila, da je potreben za petni preustroj in to v času, ko so razmere takšne, da zmerom glasneje kličejo po gubernernju Svobodnega tržaškega ozemlja.

ŽIVO ZANIMANJE ZA TRŽAŠKI VELESEJEM

V inozemstvu kažejo živo zanimanje za velesejem, ki bo v Trstu od 15. septembra dalje. Za Trst je posebne važnosti, da so privedeni vsi predložitveni pogoji, da se pridruži razbijalcem demokratične enotnosti. Zaradi tega je plenum izključil pet članic iz okrožnega odbora Protifašistične slovanske italijanske ženske zveze za istrsko okrožje ter izvolil druge tovarišice na njihovo mesto. Plenum je odražal tesno enotnost in sklenjenost zavednih istrskih žena.

RESTAVRANT "ČAVEN" IVAN LEBAN

Lopé de Vega 2931 Bs. Aires

KROJARNICA Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356 Buenos Aires

MERCADO "Las Magdalenas"

CARNICERIA — RAUBAR Puestos 21, 24, 25. Avda. Fco. Beiró 5276

nosti, da so privolile glede udeležbe na velesejem vse države zaledja, t. j. Jugoslavija, Madžarska, Češkoslovaška in Avstrija. Tudi Švica se zanima za velesejem in so pogajanja pred zaključkom. Zanimivo je, da bo sodelovala tudi izraelska država s svojimi izdelki in proizvodi, 25% razstavnega prostora je določenega za Italijo. Tudi zapadne države bodo razstavile svoje proizvode. Pripomniti je treba, da ne bo mogla Jugoslavija pokazati vsega, kar bi lahko, ker so nastale ovire zaradi pomanjkanja razstavnega prostora.

OGROMNA VEČINA SLOVENSKIH ŽENA V ITALIJI JE VKLJUČENA V SVOJI ENOTNI ORGANIZACIJI

273 delegatke iz vseh predelov Italije, kjer živijo Slovenci, se je zbralo na I. kongresu Zveze slovenskih žena v Podgori. Ves potek kongresa je pokazal, da se slovenske žene zavedajo velikega pomena vseh manjšinskih vprašanj, predvsem vzgoje otrok. Posebno navdušeno so bile pozdravljene delegatke iz Slovenske Benečije in Kanalske doline. Ne smemo pozabiti, da so slovenske žene iz Benečije prvič sodelovale v okviru slovenske ženske organizacije. Vse slovenske vasi v Italiji so poslale udeleženkam kongresa lepa darila. Posebne pozornosti so bile deležne v tem pogledu sestre iz Slovenske Benečije. V resoluciji, ki je bila soglasno sprejeta, poudarjajo slovenske žene iz Goriške, Benečije in Kanalske doline, da se hočejo vztrajno boriti za pravični mir v svetu, za boljše življenje v okviru svetovne protimperalistične fronte pod vodstvom Sovjetske zveze. Borile se bodo za desego vseh narodnostnih pravic, za ohranitev jezika, kulture, šeg in navad, pa tudi za pravilno vzgojo otrok, in podpirale vdove, sirote, revne dijake in politične pripornike. Izjavljajo, da ne bodo odnehale v svoji zahtevi po dvojezičnosti, kjer živi slovenska narodna manjšina. Slovenci naj sodelujejo v javni upravi v okviru Demokratične fronte Slovencev v Italiji. Zveza slovenskih žena boče biti tesno povezana z ženami v LR Sloveniji s svojim matičnim narodom. Naše ljudstvo je ponosno na zavedne slovenske žene in jih bo podprlo v njihovi borbi ter prizadevanjih.

GLAS SVOBODNIH ISTRSKIH ŽENA

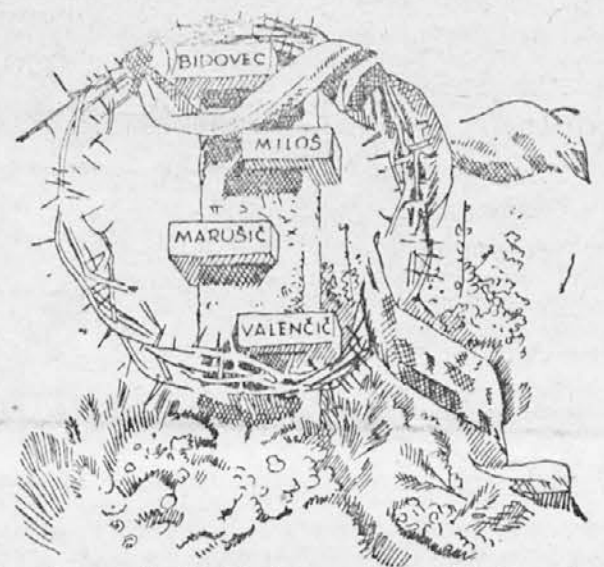
V Kopru se je sestel okrožni plenum Protifašistične slovanske italijanske ženske zveze za istrsko okrožje. Plenum je ugotovil, da je vodstvo Protifašistične slovanske italijanske ženske zveze preslo na stran Vidalijevih frakcionarjev in da skuša to vodstvo odvratiti žene Tržaškega ozemlja s poti doledne borbe proti imperializmu. Okrožni plenum obsoja to ravnanje, prav tako tudi delovanje nekaterih članic okrožnega odbora za Istru, ki se se pridružile razbijalcem demokratične enotnosti. Zaradi tega je plenum izključil pet članic iz okrožnega odbora Protifašistične slovanske italijanske ženske zveze za istrsko okrožje ter izvolil druge tovarišice na njihovo mesto. Plenum je odražal tesno enotnost in sklenjenost zavednih istrskih žena.

GORICA — IZUMRLO MESTO

Nemogoča razmejitevna črta med Jugoslavijo in Italijo je pahnila Gorico v obupno stanje. Vsi gospodarski stiki z zaledjem so prekinjeni, Gorica je pusta, zapuščena, izumrla. Trgovine in gostilne zevajo od praznote. Govora je bilo o prosti coni. Mirovna pogodba z Italijo vsebuje namreč določbo, da se bo razvijala med Gorico in zaledjem

1930-BAZOVICA-1948

OB SPOMINU NA PRVE ŽRTVE FAŠISTIČNEGA NASILJA

6. septembra je minulo 18 let, ko so v Bazovici ob zori padli pod strel iz pušk fašistov štirje mladi borci: Ferdo Bidovec, Zvonimir Miloš, Fran Marušič in Vekoslav Valenčič.

In maščevana bo Bazovica,
v zori krvavi nebo zažari
za Bazovico! Smrt fašizmu, svobodo narodu!

To je bil krik, ki je zatrepetal na ustnicah Primorskega ljudstva, ko zgrabilo za orožje in v nadčloveški borbi, zadušilo za vedno krvoločni fašizmu in Bazovica je bila maščevana.

Zavedno slovensko ljudstvo po celem svetu se ta dan spominja in praznuje svojih herojev, ki so padli za svobodo in pravični mir v svetu.

Slava padlim junakom na Bazovici!

zamenjava na podlagi dovoljenj Trgovinske zbornice v Gorici. Gorici primanjkuje danes živina, les, mleko, koža itd., kar je prihajalo preje iz zaledja. V tem težkem stanju polaga Gorica zaupanje v potek pogajanj, ki bodo koncem avgusta v Ljubljani. Delegacija goriške Trgovinske zbornice bo razpravljala v okviru teh pogajanj o izmenjavi blaga med sosednjima obmejnim področjema na podlagi trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo.

30.000 BREZPOSELNIH V TRSTU

Ko so delavci, ki so bili kot člani tovarniških odborov tržaških industrijskih podjetij postavljeni pred sodišče, prišli na delo, so jim sporočili, da so začasno odpuščeni. Delavski zaupniki in tovarniški podobdori so takoj protestirali pri ravnateljstvu podjetij, ki pa ni hotelo prekliči svojega sklepa. Poleg tega je ravnateljstvo za vedno odpuščilo 18 delavcev, ki so bili že prej začasno odpuščeni, ker jih obtožuje, da so odgovorni za incidente ob priliki snemanja slovenskih napisov v ladje-delnici Sv. Marka.

Zaradi nepravilne gospodarske politike angloameriške okupacijske vojaške uprave na Svobodnem tržaškem ozemlju stalno narašča število brezposelnih delavcev. Danes je v Trstu čez trideset tisoč brezposelnih.

NOVA GORICA. — Letos bo letovalo v višinskih in zdravstvenih kolonijah v Sloveniji okrog 2.000 otrok s Tržaškega ozemlja. Letovanje je organiziral Rdeči križ za Trst in Tržaško ozemlje sporazumno z organi ljudske oblasti pri vladi LRS v zamenjavo, da bodo otroci iz Slovenije deležni oddiha v obmorskih krajih Tržaškega ozemlja. Dne 5. t. m. je potovalo skozi Novo Gorico 122 tržaških otrok, največ otrok delavcev iz rajona Sv. Jakoba v Trstu. Šli so v Bovca, v zdravstveno kolonijo, ki je najlepša na Primorskem. Ob tej priliki so se vračali po isti poti otroci prve izmene, polni zdravja in novih moči. Počitniške kolonije za tržaške otroke so tudi v Šempetru pri Gorici, v Postojni in po drugih krajih Slovenije.

KAKO ŽIVI NAŠE LJUDSTVO

V Doberdolu si zamen prizadevajo za ustanovitev otroškega vrtca, tukaj mnogo družin, kjer dela oče. Tržiču, mati pa na polju. Odkloni stališče oblasti nas ne bo odvrnilo naših vztrajnih zahtev.

Štandrež je dobil svoj letni kino Lutmanovem dvorišču. Ljudstvo ni dovoljno z ameriško filmsko serijo predvaja kino.

Pokopališče pri Črnem vrhu v Slovenski Benečiji je prava podrtija, mačini se zgrajajo nad to sramo, jo občuti vsa vas. Protesti pri občinski upravi so ostali doslej brez uspeha. 29. avgusta bo Štandrež, najmlajša slovenska vas v Italiji, praznično praznovala ob Prvem kongresu slovenske mladine. Štandreški mladinci in mladice pripravljajo svojim slovenskim tovarišem lep sprejem. Fašizem zopet ga glavo, zaradi tega se slovenska mladičina zbira v trdno vezani organizaciji za obrambo priporjenih pravic.

MIREN PRI GORICI.

pri Gorici, ki je značilno obrtniško industrijsko naselje, je oživelo kulturno delo. Dramska skupina je že tretjič pripravila Sketovo "Miklovo Zeleno". Prireditve se je udeležilo mnogo ljudi iz vse okolice.

SV. LUCIJA OB SOČI.

nedeljo je dramska skupina lokalne podružnice idrijskih rudarjev gostovala v Sv. Luciji ob Soči. V gostovanju je Nušičevo igro v treh dejanjih "Dr.". Igralci so se za igro skrbno pripravili, motilo je le ponekod praznina. Številni gledalci, ki so posebej pripravljeni, so posebej pa še ob zaključku igre, s poudarjenim ploskanjem pozdravilo dušenim ploskanjem pozdravilo ploskanje igralce, ki so na maudih uri zdravega Nušičevega humorja.

INDUSTRIJA PAPIRJA

W I D E R

Andrés Fereyra 3965

U. T. 61-

Buenos Aires

48 SLOVENSKI GLAS

Proprietario: Sociedad Yugoslava "HOGAR POPULAR ESLOVENO"

CORONEL RAMON LISTA 5158 — T. A. 50 (Devoto) 5502

Director: LADISLAV ŠKOF — Administrador: ESTANISLAV BATIOČ

ZASTOPNIKI:

Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.
Rosario in okolico: Štefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.
Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.
Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada
Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larrañaga 2235.
Saavedro in okolico: Viktor Meljak: Ramallo 4962.
Mar del Plata: David Grillj, Calle 90 No. 58 — Mar del Plata.

Buenos Aires, 27 de Septiembre 1948

No. 16

Osvobodilna Fronta na Primorskem

Za razvoj narodno-osvobodilnega gibanja Osvobodilne fronte in oboroženega odpora na Primorskem je važnih dvoje dejstev:

Prvič. Uveljavljanje Osvobodilne fronte kot edinega predstavnika slovenskega naroda v borbi proti okupatorju; njen razmah po vsej Primorski kot osnove prve ljudske oblasti in mobilizacije vsega primorskega ljudstva v borbi za njegovo osvoboditev in združitev s Slovenci v Titovi Jugoslaviji; postavitev ljudske oblasti po zlomu italijanskega fašističnega okupatorja.

Drugič. Organizacija prvih partizanskih edinic, ki so se razvile v baskijsko in prvo primorsko brigado ter po kapitulaciji Italije narastle v splošno organizirano vojsko primorskega ljudstva.

Pri vsem tem je Osvobodilna fronta s svojim programom nastopala kot organizator in je nadaljevala najboljše tradicije primorskega ljudstva. Program Osvobodilne fronte je bil program primorskega ljudstva, ki se je po 20 letih svojega suženjstva zavedlo možnosti takojšnje osvoboditve izpod italijanskega fašizma: OF je uresničevala tiste ideale primorskega ljudstva, katere so padle njegove prve žrtve v letih najhujšega fašističnega te-

Ko je bila strta oblast italijanskega okupatorja, je dobila Primorska svojo prvo ljudsko oblast. Volitve v krajevne narodno osvobodilne odbore okrajne skupščine so bile osnova ljudske oblasti, ki je v najtežjih trenutkih izpolnila svojo dolžnost in predstavlja voljo vsega ljudstva. Ta ljudska oblast, ki je izšla iz odborov Osvobodilne fronte in je bila prvič izvoljena na demokratičnih volitvah, je bila najtrdnjša opora oboroženemu primorskemu ljudstvu, njegovi vojski in je doprinašala največje žrtve v skupnih spopetih združenih narodov.

Dne 28. avgusta 1944 je Primorska dobila svoje najvišje predstavništvo v ljudske oblasti. Ustanovljen je bil Pokrajinski narodno osvobodilni odbor za Primorsko, ki je bil v vrsti narodno osvobodilnih odborov, od krajevnih do Slovenskega narodno osvobodilnega sveta in protifašističnega svetovnega narodne osvoboditve Jugoslavije, organ ljudske oblasti. To je bilo še posebej važno za ljudstvo, ki je po 25 letih prvič svobodno izpregovorilo in prav posebej odločilno, ker je dobilo svoje najvišje predstavništvo v času svetovnih bojiščih najtežje borbe in je bil sovražnik tudi na Primorskem v ofenzivi.

Glas o ustanovitvi Pokrajinskega nar. osv. odbora se je po Primorskem razširil in pričele so se priprave za volitve v prvo Skupščino primorskega ljudstva. V dneh pred 15. septembrom 1944 so prihajali od vseh strani poslanci primorskega ljudstva in se zbrali v skriti vasi Lazne, že v začetku v Gorici, s Krasa in iz Vipavske, Tolminskega in Trsta, s prav slehernega primorskega zemlje. Skrita vasica Lazne, ki so jo Nemci pozneje dožgali, je postala središče primorskega dogajanja, kraj, kjer je primorsko ljudstvo po svojih odposlancih izreklo svojo odločno voljo in zahtevo po osvoboditvi in združitvi s svojimi brati v Jugoslaviji. Nad 150 odposlancev, ki so prišli tudi iz okupatorjevih postojank skozi zasede in so si z borbo pridobili pot, je predstavljalo vse primorsko ljudstvo in njihova volja je bila volja vseh jugoslovanskih narodov.

Dne 15. septembra 1944 je bilo zasedanje Skupščine Primorske. Zborovanje samo in volitve so bile manifestacija enotnosti primorskega ljudstva, slovenskih in italijanskih množic; iz Trsta se je udeležilo zasedanja 10 odposlancev. Skupščina je bila izraz odločnosti za osvoboditev in združitev s Jugoslavijo. Skupščina Primorske je povedala vsemu svetu, da si je pripobila pravice, da si bo odslej vladala sama. S svojim 25 letnim trpljenjem, svojo borbo in s svojimi žrtvami si je to ljudstvo samo priborilo pravice do samoodločbe, pravice do svoje oblasti in odločanja o svoji bodočnosti.

Novoizvoljeni Pokrajinski narodno osvobodilni odbor je postal najtrdnjša zagotovilo in jamstvo primorskemu ljudstvu, da bo njegova borba za osvoboditev še trdnjša in da bodo izpolnjene vse želje in hotenja. Stopnja priprave na borbenost, še močnejši odbori po mestih in vaseh, ofenzive IX. korpusa in trdnost ljudskih oblasti, vse to je bilo uspeh dela Osvobodilne fronte na Primorskem. Osvobodilna fronta in ljudska oblast sta bila zagotovilo in čuvarja s krvjo priborjenih pridobitev borbe.

Ljudska oblast, OF in Narodno osvobodilna vojska so vršili voljo vsega primorskega ljudstva. IX. korpus je šel v nove ofenzive, izvojeval je nove in primorsko ljudstvo je v njem videlo vojsko združenih jugoslo-

Zarota proti Predsedniku Republike Argentine in njegovi soprogi

Federalna policija v Buenos Airesu je prejšnji teden razkrila zaroto, s katero so pripravljali atentat na Nj. Eks. predsednika J. D. Perón in njegovo soprogo, Marijo Evo Duarte de Perón. Atentat bi se imel izvršiti dne 12. oktobra t. l. ob priliki proslave narodnega praznika v gledališču Colón.

Takoj, ko se je med prebivalci razširila vest o preprečenih zločinških namenih zarotnikov, je bila po vsej republiky proglašena splošna stavka, s katero je zavedno ljudstvo izkazalo solidarnost do predsednika republike in njegove soproge in obenem obsodilo zločinške načrte.

Isti dan, t. j. v petek 24. septembra, se je zbrala na Plaza de Mayo milijonska množica, da pozdravi in ponovno izkaže naklonjenost in solidarnost do svojega predsednika. Ob tej priliki je imel predsednik Perón občiren govor, v katerem je v glavnem pozival na edinstvo za boljši napredek in dobrobit argentinskega ljudstva ter razkrinkal namene inozemskih in domačih sovražnikov.

TUDI MI, JUGOSLOVANSKI IZSELJENCI, KI SE ČUTIMO DEL ARGENTINSKEGA NARODA, OSTRO OBSOJAMO ZLOČINSKE NAMENE TEH PROTINARODNIH ELEMENTOV, KI V SLUŽBI TUJEGA IMPERIALIZMA HOČEJO ŠKODOVATI SVOJEMU LASTNEMU NARODU.

V. Krmac.

Lev Nikolajevič Tolstoj

120. obletnica rojstva.

Najmogočnejša osebnost ruske književnosti ob koncu 19. stoletja, Lev Nikolajevič Tolstoj, se je rodil 9. sept. 1828 na posestvu Jasna Poljana v bližini Tule. Umril je v visoki starosti dne 20. novembra 1910 v Astapovu. — V mladosti je študiral pravo, nato odšel kot prostovoljec k armadi na Kavkaz in tam začel pisati prve povesti. Obiskal je zapadno Evropo ter se povrnil in se popolnoma posvetil leposlovnemu in literarnemu ustvarjanju ter socialnemu delu na svojem posestvu.

Po prvih umotvorih — trilogiji iz lastnega življenja — "Detinstvo", "Deška leta", "Mladost", "Sevastopolske povesti", "Rodbinski sreči" in "Kazakih" — je presenetil svo svesvetovno javnost z znamenito veleumetnino "Vojna in mir", zgodovinskim romanom iz časa Napoleonovega pohoda na vzhod in vdora v Rusijo, dovršeno podoba dobe in ljudi. V naslednjih letih je objavil zelo poznan roman "Ana Karenina", v katerem obravnava problem ljubezni in družine; nato je priobčil noveli "Smrt Ivana Iljiča" in "Kreutzerjeva sonata". Zelo veliko uspeha je pa žel roman "Vstajenje", z ostro obsodbo sočasne družbene morale in še dolgo vrsto drugih povesti in novel, ki so bile vse kmalu prevedene v vse svetovne jezike. Poleg povesti in romanov se je posvetil tudi drami in napisal lepa dela: "Moč teme", "Živi mrtvec" in "Luč sveti v temi". Posebno mojstrstvo je izpričal v preprosto pisanih "Ljudskih povestih", a globino misli v nizu pedagoških in socialnih člankov ter študij o umetnosti.

Tolstoj je kot pripovednik in človek gotovo najbolj presenetljiva osebnost svoje dobe, velik umetnik in življenjski modrec, neumorno razmišljujoč o

rešitvi iz socialnih zagat sveta, označevalec novega človeka, neuklonljivi iskalec resnice.

Njegovo obsežno literarno delo, ki posega v najrazličnejše predele življenja in vsebuje celo galerijo monumentalnih postav in bogat vir idej, pričča o veličini njegove ustvarjalne sile in prodornosti duha iz prejšnje dobe v današnjo.

Kake velike važnosti je vse, kar se nanaša na njegovo delovanje in življenje, nam priča sledeča črtica o njegovem rojstnem kraju — Jasna Poljana — z njeno zgodovinsko usodo z ljudmi, ki so preživeli v nji svoje življenje, z lepoto in bogastvom svoje narave, zavzema v delih Tolstojja važno mesto. Ruskemu narodu ni pri srcu samo zato, ker je bil v nji rojen Tolstoj, ker je v nji pisal svoja nesmrtna dela in preživel velik del svojega življenja. Jasna Poljana je za slehernega človeka zahtevna tudi zato, ker je prišel iz njene vasi Tolstoj cel svet z živimi ljudmi, z obljudenimi sobami in opremo, ki jih ni veliki ruski pisatelj tako lepo opisal. Tolstoj delo Tolstojja cel svet z živimi ljudmi, z obljudenimi sobami in opremo, ki jih ni veliki ruski pisatelj tako lepo opisal.

Med veliko domovinsko vojno so divjale na zemlji, kjer je živel in pisal Tolstoj in kjer je tudi pokopan, srdirne krvave borbe. Leta 1941 so zasledili v Jasno Poljano Nemci in so v Tolstojjevi vasi spalnice zakurili ogenj, v njegovem kabinetu pa so imeli kasarno. Sledovi požara in opustošenja so ostali danes samo na slikah. Hišo in vse ostalo, kar je ruskemu narodu tako pri srcu, so popravili in uredili. Od hiše drži dolg drevored v gozd, k pisateljevemu grobu. Tudi grob je skromen, kakor je bil Tolstoj sam — navaden grič, brez spomenika, brez nagrobne plošče. To je bila izrečna Tolstojeva zadnja želja.

Le drevje šumi tiho pesem v slavo velikemu vseslovanskemu pisatelju okrog njegovega groba.

vanskih narodov, njihovo bratstvo in enotnost. Italijanski protifašistični borci, ki so vstopali v edince IX. korpusa, so v borbi ustvarjali bratstvo slovenskih in italijanskih protifašističnih množic in so se izrekli za sožitje v novi Jugoslaviji. Italijanske protifašistične množice so si tako ustvarjale svojo novo bodočnost skupno s primorskim ljudstvom. 1948 svobodno izvoljenih delegatov slovenske in italijanske narodnosti mesta Trsta je po osvoboditvi 17. maja 1945 potrdilo to bratstvo in izjavilo, da hočejo slovenske in italijanske ljudske množice uživati plodove skupnih borb in skupnega trpljenja. Delo Osvobodilne fronte in ljudske oblasti v borbi z okupatorjem se je nadaljevalo v svobodi in programu Osvobodilne fronte, izražena volja primorskega ljudstva je ostala prav tako neomajna, kakor je bila v borbi za osvoboditev, v borbi za ljudsko oblast in samoodločbo.

Peto obletnico Osvobodilne fronte praznuje letos primorsko ljudstvo skupno z vsemi jugoslovanskimi narodi. Praznuje jo zaradi tega, ker je to obletnica njegove borbe za osvoboditev, ki si jo je samo priborilo, in ker je to praznik slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov. Praznuje jo, ker je 27. april 1941 obletnica neukraljivega razmaha njegove odločne volje in hotenj po tistem, za kar je največ žrtvovalo: za združitev z vsemi Slovenci v Jugoslaviji.

SMRT FAŠIZMU

Mladinski Glas

SVOBODA NARODOM

Cartas de jóvenes que han partido a Yugoslavia

Kamnik, 23. agosto de 1948.

A la Comisión Juvenil de S. L. D.
Mis queridos compañeros:

Al llegar a la Madre Patria la tan querida y adorada Yugoslavia no quise dejar pasar los días sin antes enviarles aunque más no sea un saludo a mis inolvidables camaradas de la Comisión Juvenil de Slovenski Ljudski Dom.

Contarles de los días que hemos pasado en nuestra magnífica "Partizanka" son cosas ya por demás sabidas por que lo han escrito otros anteriormente, basta decirles que todo lo que se llame "Partizanka" desde su tripulación hasta sus máquinas — es bueno.

En Rijeka vinieron a saludarnos varios viejos conocidos, entre ellos Mohorčič y su novia y Fani Jamšek, con grandes deseos de hablar con sus viejos conocidos.

Cuando me establezca y empiece a interiorizarme de la vida en la nueva Yugoslavia podré escribirles cosas de mayor interés para todos.

Por ahora reciban todos Ustedes mis más afectuosos y sinceros saludos de vuestra compañera de siempre

Sonja Kralj

Ljubljana, 23 de agosto de 1948.

A la Juventud de Slovenski Ljudski Dom.

Mis estimados Compañeros:

Reciban Ustedes mi primer, más cordial y sincero saludo, desde esta nuestra querida y sufrida Patria, sea este para la Juventud de Slovenski Ljudski Dom y sus Filiales de V. Escaso, San Martín y Saavedra y por su intermedio a toda la juventud de la Colonia Yugoslava en la Argentina.

Quiero expresar en pocas palabras el sentimiento que en estos momentos me invade al saber que tengo tan lejos a mis jóvenes camaradas, hermanos de sangre y de espíritu de esta Heroica Juventud Yugoslava, que es, a no dudar, la más grande esperanza que tiene la joven Yugoslavia para encauzar y llevar a buen término la reconstrucción del suelo tan herido por la guerra y por las hordas nazi-fascistas.

No es esta una carta de grandes novedades, sino simplemente un saludo sincero y leal para todos Ustedes de Vuestro compañero

Juan Laurenčić

Estimados compañeros!

Les escribo estas líneas esperando que al recibir las se hallen gozando todos de perfecto estado de salud. Yo por mi parte estoy muy bien. He recibido la noticia de dos fallecimientos, el del padre de comp. Vera Leban y el del Director del coro de la filial Saavedra y también del accidente de trabajo de Leopoldo Licen. Desearía y creo que Uds. me complacerán, hagan llegar mis más sentidos pésames y al nombrado en último término mis mejores augurios de restablecimiento.

En estos días he recibido de un compañero que viajó con nosotros un número de "Slov. Glas". No se imaginan Uds. la alegría que ocasionó entre nosotros, ver los compañeros llevados de

Buenos Aires y volver a tener la oportunidad de leer nuestro querido periódico.

Ahora les relataré un poco de la vida de los jóvenes llegados en el 2º viaje con "Partizanka". Lo que se relaciona al viaje según tengo entendido ya se lo relató el compañero Kurincic, siendo él el más indicado para eso, puesto que era presidente de la Comisión que se formó a bordo, estando por lo tanto constantemente en contacto y enterado de todos los acontecimientos ocurridos.

Después de estar 14 días en casa, aprovechando el tiempo de visitar nuestros familiares, el compañero Juan Tukovic nos citó para presentarnos a trabajar en la carretera "Bratstvo in Enotnost". De los 22 jóvenes eramos 18 los que durante el viaje nos habíamos comprometido para ir a trabajar. El día de comenzar a trabajar se habían presentado solamente 8 y un compañero más que hace 8 meses llegó en Yugoslavia. Se presentó también la compañera Elvira Jamsek y varios días después la compañera Agata Gregoric, las dos llegadas con el primer viaje de "Partizanka". En el barco se habían elegido 2 compañeros responsables de la brigada, los cargos y los responsables fueron los siguientes: Comandante Juan Vukovic y Sub-comandante Rafael Cebren, quedando los cargos de secretario, de fiscalía, cultura, intendente y sanitet racontes hasta comenzar a trabajar. — El día que nos encontramos con la brigada del primer viaje, fué muy emocionante, fué una confusión de abrazos, apretones de manos, hurras, vivas, en una palabra un "merengue" bárbaro.

Y llegó el día en que la brigada enterior terminaba su plazo, día triste para todos, tener que separarnos nuevamente. Nosotros no podíamos formar una brigada porque eramos 11 solamente. El mismo día que se fué la otra brigada se retiraron también los compañeros María Piluk y Elvira Jamsek, los dos según ellas por enfermedad. Lo de la primera era verdad, porque ya en el viaje estaba muy mal y no podía bajar sola del barco. La enfermedad se le notaba claramente en el rostro. Lo que se refiere a la segunda, bueno no vale la pena ni hablar. — Los muchachos ya estábamos todos completamente "pelados". En vista de nuestro reducido número de los brigadiers, nos mandaron a trabajar con la brigada llamada "1ª Preloška". Los componentes de la misma eran todos muy buenos compañeros. En esos días llegó el vapor "Radnik" procedente de Canadá, el cual traía a bordo un grupo de 24 compañeros y compañeras, decididos de trabajar en la carretera "Bratstvo in Edinstvo".

Al llegar este grupo nos unimos con el mismo formando así una brigada, llamada "Iseljenska grupa Kanadska".

A continuación les daré los nombres de los componentes de nuestro grupo de "Slov. Ljud. Dom": Marta Rebek, Karlo Boveon, Rafael Cebren y Elvira Jamsek que se retiró a los dos días; Marica Piluk que también se retiró a los dos días, Juan Vukovic de Doek Sud y Mateo Lukic de Buenos Aires, que no pertenecía a ninguna organización; Agata Gregoric de Córdoba; Zora Marušič de la Sociedad "Bratstvo"

de Uruguay, Mario Petric que llegó hace ya 8 meses en Yugoslavia y Marian Panoric, ambos llegaron de Chile.

De nuestro grupo la compañera Marta Rebek fué nombrada "udarnik" y los compañeros Zora Marusic, Marian Panovic y yo "pohvaljeni". Después de haber trabajado 1 mes y 6 días y de haber visto dos meses por semana cine, en su mayoría películas soviéticas, de haber bailado casi todas las noches, de haber jugado el fútbol, el basquet-bol, el vole-bol y muchas otras cosas, después de habernos "encajado" 3 inyecciones bárbaras que se nos inchaban los brazos en forma sorprendente y de haber tomado diariamente agua con cloro, nos fuimos por 4 días a una isla fenómeno. Nos bañábamos de día y de noche y a veces después de volver del baile del pueblo a la 1 de la mañana nos íbamos a bañar en el Mar Adriático. Nos levantábamos a la mañana y en lugar de lavarnos la cara nos íbamos a bañar. Así finalizó nuestra vida de brigadiers.

Mientras estábamos trabajando junto con nosotros se hallaban brigadas Inglesas, Noruegas y Alemanas.

Mientras escribo estas líneas me llega la noticia del fallecimiento de la maestra Bajt a la cual recuerdo con mucho afecto y cariño, ya que fué nuestra maestra del idioma esloveno y hoy puedo decir que gracias a ella conozco el idioma de mis padres y estoy orgulloso aquí en Eslovenia de poder llegar a sus familiares mis más sentidos pésames.

Les pediría algunas noticias de vuestro movimiento desde que yo me fuí. Yo ya les escribí una carta desde Montevideo y una postal desde la brigada y les ruego escriban si les han recibido. En la próxima les escribiré un artículo titulado "La vida de un brigadier".

Sin más que decirles por el momento les saluda con cariño vuestro inseparable compañero.

Rafael Cebren

DEPORTES

La Sub-Comisión de deportes, llama a todos los compañeros que tengan vocación para las prácticas de Gimnasia y Basket-ball y los invita para que concurren a dichas prácticas todos los días sábados en el local sito en Lista 5158. El horario fijado es de 17 a 19 horas, bajo la dirección de un instructor.

Compañero: Si dentro de este horario tu no puedes concurrir, ponte en comunicación con el instructor y él te solucionará dicho inconveniente.

Esperamos pues tu presencia, porque las prácticas ya han comenzado.

Sub-Comisión de Deportes.

Recreo "Europa"

Pripraven za nedeljske izlete v Tigré.
Prevoz a postaje Tigré FCCA. do Recrea in rekreacijske kabinice.
Lastiska

BRATA ROVTAR
Tigré FCCA. — 1. A. 749 - 539
Río Caranachay

"Pri vas se uči mladina vsega sveta"

je izjavil predsednik Svetovne federacije demokratične mladine Guy de Boisson ob obisku pri mladinskih brigadah na cesti "Bratstva in enotnosti". Te dni so obiskali glavni štab mladinskih delovnih brigad in gradbišča avtomobilske ceste predsednik svetovne zveze demokratične mladine Guy de Boisson, sekretar antifašistične mladine Trsta Angel Blažina, predstavnik Zveze ljudske mladine Madžarske Peter Varga in predsednik centralnega sveta LMJ Milijan Neoričič.

Pri 74. km avtomobilske ceste je govoril pred taborišči naših, švicarskih in tržaških brigad ter skupine mladincev iz Libanona Guy de Boisson in med drugim dejal: Zelo koristno je, da prihaja inozemska mladina sem. Tukaj se šele nauči, kako je treba delati v korist svoje države in svojega ljudstva. Da se mladina v tujini zanima za vaše delovne akcije, o tem jasno pričajo množične prijave mladine iz približno 40 različnih držav. Reakcionarni elementi v kapitalističnih državah ovirajo inozemske brigade, da bi prišle v vašo državo. Kljub vsemu temu bo skušala mladina v inozemstvu v čim večjem številu približati k vam, da bi s tem še bolj utrdila vrste demokratične mladine sveta.

Sekretar antifašistične mladine Trsta Angel Blažina je dejal, da bodo prihajale na cesto "Bratstva in enotnosti" tri tržaške brigade. Tržaška mladina bo pomagala tudi mladini Albanije, Bolgarije in Romunije v njihovih delovnih akcijah. Mnogi brigadirji teh brigad so že sodelovali pri graditvi mladinskih prog leta 1946 in 1947.

Predstavnik zveze madžarske ljudske mladine Peter Varga je izjavil, da bo sta prispeli iz Madžarske dve brigade. Okrog 500 mladincev bo sodelovalo v delovnih akcijah v Bolgariji, Albaniji, Romuniji, Poljski in češkoslovaški.

Franc Štekar
STAVBINSKI PODJETNIK

Ramón L. Falcón 6371

U. T. 64-3084

Stenski koledarji za leto 1949

Trgovci in obrtniki imajo navado, da si dajo ob Novem letu napraviti stenski koledarje, na katerih je označena obrt, s kakršno se ukvarjajo. Te koledarje potem dele med svoje odjemalce.

Tudi naši slovenski trgovci in obrtniki tako, zato se v primeru nabave koledarjev lahko obrnejo na našo slovensko tiskarno FERFOLJA — BARETTO — PAŠKULIN, ulica Gutenberg št. 3300 Buenos Aires, ki jim bo nudila ugodne cene in jih dobro postregla.

“HABLEMOS CLARO”...

En “Jug. Izseljenički Glas” se publica un artículo que lleva la firma de R. Mermolja, cuyos términos confusio-nistas y tergiversando los hechos ocu-rridos merecen ser debidamente acla-rados; carta, que transcribimos a con-tinuación.

CARTA ABIERTA A LOS EX-MIEMBROS RENUNCIANTES DEL CONSEJO C.

YUGOSLAVO

COMPASERO DIRECTOR DEL “JUGOSLAVENSKI ISELJENIČKI GLAS”

Hablándome llegado un ejemplar del Periódico “Jugoslavenski Iseljenički Vjesnik”, periódico que fuera hurtado a nuestra colonia por la minoría opositora, he leído en el mismo un comentario tergiver-sando la forma en que se desarrolló el último plenario del Consejo Central Yugo-slavo en la Rep. Argentina realizado el 24 de julio ppdo. Considero necesario es-clarecer a nuestra colectividad, el desa-rrollo del mismo, refutando los conceptos provocativos vertidos en dicho artículo, con un repudiable intento confusionista. Considero que el orden del día tratado en el plenario fué perfectamente legal, ya que el mismo fué aprobado por la gran mayo-ría de los delegados ya que levantaron la mano democráticamente, croatas, eslove-nos, macedónicos, montenegrinos, istria-nos, mujeres y jóvenes.

Sería erróneo atribuirle la representa-ción de la nacionalidad eslovena, a parte de su delegación que se oponía a que fuera tratado parte de dicho orden del día. Mientras otra cantidad de sus delegados votaba por que se incluya la modificación propuesta a dicho orden del día. (Podemos nombrar aquí a compañeros responsables como ser: H. Jekse, F. Vouk, M. Križnič, J. Bergoč, R. Kosuta, F. Juren, G. Stavar, L. Bergoc, L. Tavcar, A. Hrovatin, J. Sau.) Como queda demostrado no hubo ninguna cuestión de nacionalidades como ellos quieren demostrar, existió eso sí, dife-rencia de criterio entre una infima míno-ría (4 votos en contra, y varias personas que se retiraron en el momento por la mi-noría en sus bajos fines. Creo de votarse, con un criterio cerrado y sin argumento convincente) y la gran mayoría de los de-legados (64 votos a favor) quienes repre-sentaban el pensamiento de la opinión de amplios sectores de nuestra colectividad.

Si bien invocando el nombre de la colec-tividad eslovena, se negarán a participar del debate algunos componentes de nues-tra delegación (E. Semolic, J. Vizintin, M. Seurk y otros) no menos cierto es que otros representantes de la misma, damos en ese histórico momento nuestra opinión, renuncia del Secretario General del Con-lla que aprobamos luego con nuestro voto.

Me llamó también la atención el que la se-je, aducida por razones de salud y pre-sentada luego que el mismo se solidarizara con la opinión de la mayoría en el Plena-rium y votara la resolución, quiera ser agitada demagógicamente que aquí cabe una aclaración del renunciante: o no tuvo valor de explicarle a la colonia los moti-vos de su renuncia, cayendo por cobardía en la mentira, o se está tergiversando los motivos de su renuncia con el fin de des-prestigiario.

Párrafo aparte, merece en este pleito el retiro de la delegación eslovena del Con-sejo Central, ya que el mismo no fué or-denado por ninguna dirección responsable de la colectividad eslovena, sino que fué un acto personal del Presidente del Slo-venski Ljudski Dom, Emilio Semolic, que encontró amplio repudio en grandes sec-tores de la colectividad que exigen asam-blea general, considerando que ésta es la única autoridad para tomar esta clase de

resoluciones fundamentales en defensa de su prestigio.

Hay en tal sentido en la C. C. del “SLD” sendas notas de las Comisiones Directivas de las filiales de San Martín y Saavedra, y diariamente llegan protestas de todas partes, exigiendo arreglar democrática-mente la marcha del Slovenski Ljudski Dom.

Rodolfo Mermolja.

El articulista en su carta abierta ha vertido sus puntos de vista acerca de lo acontecido en el seno de la C. Cen-tral del Consejo Central Yug. después de la reunión plenaria del 24 de julio ppdo., toca a su manera determinados hechos tergiversando la forma de los mismos ocurridos en Slov. Ljud. Dom, o a través de la actuación de sus dele-gaciones o miembros de la Comisión Central, relacionado con la última reu-nión plenaria del Consejo Central Yugo-slavo.

Los miembros de la C. Central de Slov. Ljud. Dom, han actuado en la reunión plenaria de dos maneras en el debate que es de dominio público, a saber: Los primeros (el articulista los menciona como comp. responsables) vertían su criterio propio, es decir perso-nal. Los demás (el articulista intencio-nalmente nombra sólo tres miembros y otros) se abstendían de tomar parte en el mencionado debate en nombre de la Sociedad Slovenski Ljudski Dom (y no en nombre de la Colectividad Eslo-vena (como el articulista quiere dem-onstrar.)

A lo que respeta a mi persona lo ex-puse bien claro: que de actuar en nom-bre de la Sociedad Slovenski Ljudski Dom, sin considerar el tema en el seno de la C. Central podrían surgir diver-gencias imprevisas. Demás sería de mencionar que algunos compañeros que el articulista menciona no pertenecen a la Comisión Central de Slovenski Ljudski Dom.

Vista la actuación de los miembros de la C. Central S.L.D., el comp. Presi-dente Emilio Semolic convocó por tele-grama la reunión extraordinaria de la C. C. el día 27 de julio ppdo. Debatido el problema ampliamente se llegó por unanimidad a lo siguiente: **reafirmar la posición neutral referente a la De-claración aprobada en la reunión ple-naria del C. C. Y.** se nombró una dele-gación compuesta de cinco miembros a saber: Vice Presidente J. Pecenko, 1º Vice Presidente M. Medvescek, Secr. Gral. J. Vizintin, Secretario de Prensa y Propaganda M. Seurk y Vocal V. Cerne, con el objeto de entrevistarse con la C. C. del C. Central Yugoslavo e imponer a la misma la resolución de la C. Central del S.L.D. A tal efecto se cursó un telegrama al C. C. Yugo-slavo pidiendo permiso para poder participar en la reunión del día 29 de julio ppdo. La delegación arriba men-cionada era portadora de una carta en la cual se exponía la resolución de la reunión extraordinaria de la C. C. de S.L.D.

El articulista comp R. Mermolja sa-biendo lo arriba expuesto guardó celo-samente el semente el secreto para la opinión de la Colectividad Yugoslava. Demás sería decir que el comp. R. Mermolja como Secretario Gral. de la C. Juvenil estaba presente en la reu-nión del extraordinario del 27 de ju-lio, la cual aprobó por unanimidad la resolución y aprobó el también que se enviará al C. C. Yugoslavo la mencio-nada delegación.

El día 29 de julio ppdo. la delega-ción de cinco miembros concurrió a la reunión de la C. C. del C. C. Y. con el propósito de llegar a un fraternal in-tendimiento. Una vez expuesto los mó-biles, la delegación pidió a la C. C. del C. C. Y. una adecuada respuesta. Nada de esto ocurrió hasta la fecha pero ocu-rrió lo que menos era de esperar: se puso en discusión en la mencionada reunión si se permite o no a la dele-gación de S. L. D. “presenciar el de-bate del “caso esloveno”. Surgieron dos bandos: uno era de acuerdo que la delegación sea presente, mientras otro se opuso terminantemente que los com-pañeros “humanos” de S. L. D. sean presentes en la reunión. Los miembros del C. C. Y. de origen étnico Esloveno (por supuesto Yugoslavo) mantenían la clásica posición (coro a boca serra-da y aún que hubieran hablado, de na-da saldría).

A esta altura del debate “fraternal” entraron también los miembros de la Delegación y los cinco agradecieron la atención harto “democrático” retirán-dose de la reunión del C. C. Y. Los compañeros delegados no fueron pedir migas de limosna, sino cumplir un de-ber por mandato unánime de la C. C. del S. L. D.”

El articulista está al tanto de todos estos hechos, pero se mofa con los in-tegrantes de la delegación que con-currían a la reunión del C. C. Y. según su padecer estos no eran compañeros responsables.

Acostumbrados a deglutir muchas humillaciones fraternales, de parte de los hermanos mayores, la C. C. del S. L. D. procedió ante el C. C. Y. con ánimo sereno por intermedio del comp. M. Jekse, que conjuntamente con otros tres compañeros (J. Makue, G. Stavar y S. Bratuž) entraron formar, interina-mente la C. C. del C. C. Y. El compa-ñero H. Jekse propuso en dos oportu-nidades que se incluya en el orden del día el caso planteado por la C. C. de S. L. D., sin conseguir resultado algu-no. Así informó el Presidente, y éste a su vez cursó el día 14 de agosto ppdo. un telegrama al C. C. Y. retirando los delegados que la C. C. de S. L. D. nom-bró para reforzar interinamente el C. C. Y.

El comp. Presidente Emilio Semolic informó a la C. C. de S. L. D. en su reu-nión ordinaria en el día 18 de agosto ppdo. que cursó un telegrama al C. C. Y. comunicando que se retira la dele-gación de S. L. D. En esta reunión hu-bo opiniones en pro y en contra de la actitud del compañero Presidente y se aprobó la moción de retirar los arriba mencionados compañeros.

Los miembros de la C. C. del C. C. Y. de origen Esloveno que fueron elegidos

en la 1ª Conferencia Yugoslava en los días 4 y 5 de mayo año ppdo. son au-ténticos miembros de la C. C. del C. C. Y. y sobre ellos S. L. D. no tiene nin-guna autoridad para retirarlos (demás sería de mencionar el caso del comp. F. Vouk que es miembro de la C. C. del C. C. Y. y al mismo tiempo miembro de la C. C. de S. L. D.) El articulista R. Mermolja está al tanto de estos he-chos.

En realidad hay en la C. C. del S.L. D. sendas “cartas de las filiales” de “Saavedra” y “San Martín”. En una de ellas se criticó el proceder de “algu-nos dirigentes” de la C. C. de S.L.D., pero no menciona otros nombres que del comp. Presidente.

En este caso podrían singularizar y no pluralizar - (Por interés propio he preguntado al comp. Presidente de una de las filiales que mencione los demás nombres pero no obtuve respuesta alguna). Además se encuentra en poder de la C. C. de S.L.D. una carta de la filial La Paternal que entre otras cosas aprueba la actitud tomada por la C. C. para salvaguardar los propósitos y fines societarios.

Son tres cartas de las filiales y esto es todo. Pero el articulista R. Mermo-lia infló su globo de propagandista “inventivo” diciendo que llegan dia-riamente protestas de todas partes exi-giendo arreglar democráticamente la marcha del S.L.D.

A mi modo de ver el objeto de las dos primeras cartas que mencionó, es el clásico proceder de: “mientras el centro se mantiene firme hay que ata-carlos por los flancos” para que se re-mueven en algo las posiciones estáticas. Con estas tácticas se prepara entre al-gunos socios del S.L.D. una psicosis de blicismo charlatanesco para preparar terreno a una irrupción.

Cual será el resultado final de esta lucha de palabras e inventivas mac-chiavelísticas? Un final bastante triste: **ni vencedores ni vencidos.**

Mientras tanto el trabajo que con tantos recelos preparó el Consejo Eslo-veno sin escatimar sacrificios indiscu-tibles se mueve en sus cimientos. Desde que se constituyó S.L.D. obra del Con-sejo Esloveno, transcurrió su actua-ción sin consolidarse interinamente en su lapso transitorio. Estos elemen-tos divisionistas no lo quieren com-prender y sería demás incubir el pe-ligro que se cierne sobre S. L. D. Pero la historia implacable juzgará nuestros procedimientos y nuestras responsabi-lidades.

Buenos Aires 18 de septiembre 1948.

JOSE VIŽINTIN

Secretario G. de S.L.D.

Tiskarna “Córdoba”

Tiskarsko podjetje naših rojakov

Ferfolja, Baretto & Paškulin

Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela

★

BUENOS AIRES

Gutenberg 3360

T. A. 50 - 3036

Nasproti postaje tramvaja Lacroze na Avenidi San Martin

"Partizanka" je odpeljala v domovino tretjo skupino povratnikov

Kakor smo javili v zadnji številki, je "Partizanka" priplula v tukajšnje pristanišče določen dan, in sicer v nedeljo dne 16. t. m. Pripeljala je okrog 450 potnikov, največ teh italijanske narodnosti. Že dan prihoda je prihitelo v pristanišče veliko število jug. izseljencev, da pozdravijo prihod največje jugoslovanske potniške ladje.

Naslednje dni je tudi dospelo v kraj, kjer je bila "Partizanka" zasidrana mnogo rojakov z namenom, da vstopijo in si parnik ogledajo. Vsi, ki so imeli izkaznice naših organizacij ali tezaevno dovoljenje, so lahko vstopili, medtem ko je bil drugim vstop nedovoljen. Vemo, da je želja naših rojakov ogledati si "Partizanko", a morali bi si za te preskrbeti potrebno dovoljenje pri Poslaništvu FLRJ v Buenos Airesu. To naj se v bodoče upošteva.

Ko smo vstopili na "Partizanko", smo imeli priliko pozdraviti novega poveljnika parnika, ki je na četrtem potovanju privedel "Partizanko" v Buenos Aires. To je kapitan Filip Vrankovič. Zdelo se nam je neverjetno, da zamore tako mlad človek biti poveljnik našega največjega prekoceankega parnika. Splošno smo bili navajeni videti na naših prekomorskih parnikih le stare mornarje namršenih lic. Pri tem smo se spomnili, da je Filip Vrankovič predstavnik nove Jugoslavije, one Jugoslavije, ki je polna poleta, mladinskega duha, čvrste volje in

ljal v domovino prvo skupino povratnikov iz Kanade.

Razgovarjali smo se z raznimi mornarji in jih povpraševali, kaj je navega v Jugoslaviji. Njih odgovor je bil: narod gradi in si ustvarja svoj delovni polet.

Vprašali smo tudi, kaj misli ljudstvo o obtožbah Kominforma. Cilj, v katerem smo pričeli narodno osvobodilno borbo — so nam odgovorili — cilj, za katerega smo doprinesli največje materialne in moralne žrtve, za katere so se prelivali potoki krvi najboljših sinov Jugoslavije, je cilj, katerega moramo doseči. Ta cilj je socializem. Eden izmed mornarjev je še dodal: "Kakor smo bili do danes, tako bomo tudi v bodoče ostali v bratskih odnosih s Sovjetsko Rusijo in drugimi državami nove demokracije. Vedno bolj se mora ojačevati in še trdneje povezati naše prijateljstvo z bratskimi slovanskimi narodi."

Ob tem razgovoru so nas tovariši mornarji vprašali o mnenju naših izseljencev z ozirom na obtožbe. V odgovor na to smo se pa le nasmehnili in takoj so razumeli, da je med nami nastal razdor.

Prišel je četrtek, dan odhoda. Že prejšnji dan so bili vkreani skoraj vsi zaboji potnikov, tako da se je dan odhoda vršilo samo vkreanje potnikov in to v najlepšem redu. Že v prvih popol-

tem več je rasla množica. Eno uro pred odhodom se je pa vreme spremenilo in pričelo je deževati. Zbrano ljudstvo je zbegano iskalo zavetišča in vsled pomanjkanja istega, so mnogi kljub dežju ostali na svojem mestu.

Bližala se je ura slovesa in že vsi potniki so se vkrečali. Poznani Slovenci so bili na krovu skupno zbrani, vsi veselili in iz njihovih obrazov je odsevala radost.

Slišal se je prvi pišk sirene in kmalu nato smo stisnili roke v pozdrav tovarišem in zapustili ladjo. V tem trenutku je izstopil iz "Partizanke" tudi Minister G. M. France Pirc. Točno ob pol petih se je slišal zadnji pišk sirene, dvignil se je most in "Partizanka" se je pričela zmikati. Potniki in posadka so stali na krovu in nam vihrali v pozdrav. Marsikatero oko je v tem trenutku oroselo, toda to niso bile solze žalosti, temveč solze veselja.

S "Partizanko" je odpotovalo približno 300 jugoslovanskih potnikov in več potnikov raznih drugih slovanskih narodnosti.

Med potniki se nahaja tudi del osebja poslaništva ZSSR, ki se vsled pretrganja diplomatskih stikov s Čilensko Republiko vrača v Sovjetsko Rusijo. Glavni funkcionarji so že pred tednom odpotovali in ostalih 29 se sedaj vrača preko Jugoslavije. V pristanišču je te pozdravil g. Budarin, zastopnik ZSSR v Buenos Airesu.

Sledeči Slovenci so odpotovali v domovino: tov. Mirko Ščurk, sourednik "Slov. Glasa" in aktiven delavec naših organizacij. Potuje s soprogo Doro roj Kralj in sinčkom Edvardom. Josip Kodolja, soproga Pepca roj. Špacapan in sin Marijan, vsi aktivni člani Slov. Ljudskega Doma. Viktor Saksida, soproga Angela roj. Guardjančič in sin Stanislav. Tov. Saksida je večkrat podučeval pevske zборе naših prejšnjih društev. Potujejo tudi: Bajt Franciška, Bergine Zora, Gulič Jožef, Lisjak Marija, Okretič Josip, Paušič Marija, Rebek Josip, Rustja Anton, Simčič Ivan, Skerl Vladimir, Stoka Alojz, Trebše Jožef, Premrl Franc, Zlogar Franc, Zlogar Ivan-Karlo.

Vsem povratnikom želimo srečno in boljše življenje in jim kličemo: nasvidenje!

SPREJEM NA "PARTIZANKI"

Dne 14. septembra zvečer je izvanredni poslanik in polnomočni Minister naše domovine, general major France Pirc priredil sprejem na "Partizanki" in povabil diplomatske predstavnike slovanskih držav. Vabilu so se odzvali in bili prisotni: g. Igor Budarin, odpravnik poslov ZSSR, g. P. Barsukov, vojni atašé ZSSR, B. Kazancev, tajnik poslaništva, K. Lako, trgovski zastopnik, A. Oriščenko, pomočnik vojnega atašēja, I. I. Kolosovski, delavski vodja Sovjetskega Konzulata in Paporov, tajnik poslaništva; dalje tudi g. A. Kunoši, izvanredni poslanik in polnomočni minister Čehoslovaške republike in soproga, V. Oleriny, tajnik poslaništva

Pozdrav

Pred odhodom "Partizanke" smo naprosili kapitana Filipa Vrankoviča, da želimo njegovo sliko za naš list. Takoj nam je to ugodil in se postavil za slikanje. Obenem nam je izročil za "Slov. Glas" sledeč pozdrav:

PRI ODHODU:

Pri odhodu iz Buenos Airesa, posadka parnika "Partizanka" pozdravlja vse Jugoslovane, vse Slovane, vse poštene delavce in ljudstvo, do katerih ta glas dospe...

To je pozdrav prostih in enostavnih ljudi oziroma glas 180 svobodnih Jugoslovancev med dvema svetovoma.

Mirno in vedro gledajoč v lice enim in drugim, teh 180 Jugoslovancev se

Kapitan Filip Vrankovič

vrača v porušeno, z novo življenjsko silo prežeto zemljo!...

V tem času je to stvar sama zase, stvar dovolj jasno povedana in ne potrebuje nobenega komentarja.

Poveljnik p/b "Partizanke" kap. Vrankovič Filip, I. r.

in gdčna. Zora Kotova in K. Kose in V. Matejka, člani čehoslovaške trgovske delegacije; g. š. šumovski, poljski minister in soproga in več uslužbencev poslaništva; rumanski Minister g. P. Balocanu s soprogo, g. J. Novinski in g. T. Perkinski, predsednik in ravnatelj Poljskega bančnega zavoda, tov. R. Mikuličić, predsednik C. Jug. Sveta in razni uslužbenci poslaništva FLRJ v Buenos Airesu.

Sprejem je potekel v prav prijetnem razpoloženju in prijateljskem razgovoru. Gosti so bili postreženi s samimi domačimi proizvodi. Ta sprejem je bil pravi izraz bratstva in solidarnosti naših narodov in je ponovni dokaz tovarištva in tesne povezanosti predstavnikov naših bratskih slovanskih narodov.

Kljub slabemu vremenu je bilo v pristanišču veliko naših ljudi na dan odhoda "Partizanke"

krepkih mišic, ki stopa po poti v socializem.

Kapitan Filip Vrankovič je bil prvi poveljnik našega prvega prekoceankega parnika "Radnik", ki je pripe-

danskih urah so prihajale skupine, da pozdravijo prijatelje in znance, ki se vračajo v domovino. Med temi je bilo opaziti največje število naših Slovencev. Čim več se je bližala ura odhoda,

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob nenadomestljivi izgubi soproga in očeta

ALOJZIJA LEBAN

z nami sočustvovali, ki ste ga prišli pokropiti, ki ste poklonili venei in cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo Federaciji Jugoslovanske mladine za poklonjeni venei. Prisrčna hvala tudi vsem za brzojavno in pismeno sočustvanje.

Buenos Aires, september 1948.

Žalujoča soproga Ursula in hčerka Vera

RESTAURACIJA

"PRI ŠKODNIKU"
Kroglišče in Keglišče

Jožef Škodnik

Añasco 2652

U. T. 59-8995

HERRERIA DE OBRAS BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela

Segurola 1608-14

U. T. 67-6250

Buenos Aires

V DOMOVINO.
Spremaj: Mirko Ščurk in soproga, Pepca Kodolja in sin, Viktor Saksida in soproga na poslovilnem večeru v Sl. Ljud. Domu

Exposición del arte popular Yugoslavo

El 8 de noviembre próximo se inaugurará, por primera vez en Argentina, una muestra del Arte Popular Yugoslavo. Tendrá lugar en las cuatro salas de GALERIA DE ARTE VAN RIEL, Florida 659, y estará abierta hasta el día 20 del mismo mes. Se exhibirá un selecto surtido de bordados, encajes, trajes regionales, blusas, tapices, bolsos, delantales, manteles, carpetas, muñecas vestidas con trajes regionales, objetos de madera, metal, cobre etc. El conjunto reflejará las verdaderas inquietudes de las gentes sencillas, en su mayor parte campesinos, que a través de sus múltiples trabajos manufacturados muestran sus habilidades, inspiradas en la naturaleza de su propio ambiente, creadoras de motivos originales que verdaderamente encantan.

Para la organización de la Exposición se ha formado una Comisión que, con la colaboración de un grupo de compatriotas, está dedicada con toda intensidad a la labor preliminar y de todos los elementos necesarios para el mejor éxito de la Exposición. No obstante, apelamos a los compatriotas en general para que nos presten con este fin todo su apoyo, tanto moral como

material, y especialmente para que nos faciliten, si los poseyeran, objetos regionales de Yugoslavia, exclusivamente típicos populares.

Debemos empeñarnos todos en que la Exposición resulte el mejor exponente de arte popular yugoslavo, para que pueda merecer los mayores elogios de parte del público argentino y del extranjero en general.

Hoy más que nunca, todos los países civilizados, prestan la mayor dedicación al cultivo del arte popular y de todas las otras manifestaciones espirituales directa y espontáneamente emanan de sus respectivos pueblos, y que por tradición se van sucediendo de generación en generación. Es decir, se aplican al folklore en general, para su celosa conservación y el mejor desarrollo, erigiendo a tales efectos museos, institutos y centros diversos. La conservación de la riqueza folklórica es hoy primordial, porque con ello se sal-

TRGOVINA JESTVII,
"PRI ČEŃNICU"
C. Ramón Lista 565f - U. T. 64-1509

RESTAURANT
MIRO MERKUŽA
LORIA 472

FABRICA DE MOSAICOS
ALBERTO GREGORIC
Venta de materiales de construcción
Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5383

TISKARNA
Rudolf Živec
SARMIENTO 40 Caseros
T. A. 757 (Santos Lugares) 1101

TOVARNA POHIŠTVA
VINKO ROGELJ
BLANCO ENCALADA 249-261
VILLA ESCASO U. T. 652-0131

ELECTRICIDAD Y PLOMERIA
JOSE RADAN
Bernaldez 1550 Buenos Aires

TRGOVINA JESTVIN
PETER ČUČIĆ
Excelsior 1500 - U. T. 757-301, Sáenz Peña

va el alma de cada pueblo. El folklore abarca el arte popular en todo su aspecto, cantos, bailes, bordados, y los demás trabajos manufacturados, como asimismo las supersticiones, adivinanzas, coplas, etc. Los trajes regionales de cada nación son los que más se hacen destacar, porque es la ostentación más típica y más genuína de todo el pueblo, y lo distingue entre los demás con todas sus características originales. El folklore en su conjunto es el verdadero y principal órgano espiritual de una nación; el que le imprime la esencia vital. Por esto el cultivo del folklore es de extraordinaria importancia. Guay del pueblo que pierde su alma por no saber cuidar y conservar su tradición popular.

MATEO BOJANIC
Secretario de la Comis. Organizadora

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES"
Hostar Antor
Triunvirato 4223 U. T. 51-0732

SLOVENSKA BABICA
Filomena Benes de Bilek
LIMA 1217. U. T. 23-3389. Buenos Aires

Quesería y Fiambrería "LA IBERICA"
de Cuervo y Fernández
Avda. Fco. Beiró 5399 - U. T. 50 - 8563

MEHANIČNA DELAVNICA
JOSIP HLAČA
Villa Real 140. J. Ingenieros. U. T. 757-646

STAVBENI KOVAČ
FRANC COHA
Calderón 2779 U. T. 50-6655

PIVARNA — Kroglišče in Keglišče
PODGORNIK FRANC
Warnes 2113 La Paternal

IZ ROSARIJA

ROSARIJSKI ROJAKI V SLOVO TOV. STANKI KASTELČEVI

V soboto 29. avgusta so v ta namen pripravili večerjo, ki se je stregla v prostorih S. D. "Triglav". Tovarišice, članice ženskega odbora so se zelo potrudile in res pripravile okusno večerjo. Tov. Stanka Kastelčeva je odpotovala s "Partizanko" in je namenjena obiskati svoj rojstni kraj Logatec.

Med prisotnimi je vladalo najboljšo razpoloženje. Po večerji so tov. Stanko pozdravili in govorili: v imenu ženskega odbora tov. Cilka Žigon, v imenu Triglava predsednik Ivan Krebelj in v imenu tamburaškega zbora "Zagreb" g. M. Paserini. Na podbudo prisotnih je končno spregovoril tudi nekoliko ganljivih besed konsul Rubeša in je g. Stanko naprosil naj ponese v domovino srečne pozdrave vseh rosarijskih rojakov in ob povratku prinese duh našega ljudstva, naših bratov in naše zemlje, poškopljene s krvjo naših najboljših junakov partizanov.

Rojaki so se ob tej priliki radevoljno udeležili dražbe velike potice, ki jo je spekla tov. Kastelčeva in katere izkupiček naj bi šel v korist sirotišča v Št. Petru na Krasu. V ta namen se je zbralo \$ 180.—. Za to vsoto se je nakupilo perilo in obleka, ki bo to tov. Kastelčeva osebno izročila v sirotišču v Sv. Petru.

Vsi rojaki želimo srečno potovanje in zadovoljen povratek v Rosarijo naši zaslužni rojakinji tov. Stanki Kastelči.

Fr. Mezgec

VUGA ALFONS

KONTRATIST STAVBINSKIH
CEMENTNIH DEL

Specialist v cementnih ogradjah
in stopniščih

Se priporoča rojakom

ESPINOSA 2576 — T. A. 59 - 6772
Buenos Aires

FRANC BEVK:

"Kaplan Martin Čedermac"

(Nadaljevanje)

"Misliš?" se je španjut posmehlil Orehovcu. "Ali jih imaš za tako neumne, da bi tvegali poraz? Jaz jih nimam. Če so se tega znova lotili, so se dobro pripravili. To ni samo punca iz eunja, ampak ima trdno hrbtnico, le meni verjemite!"

"Kakšno hrbtnico?"
"Ni treba, da vse izblebetam, kar mi je na jeziku", so se španjutu zvito svetile oči. "Misli si, kar si hočeš. Daleč ne boš od resnice."

"Noben škof bi ne mogel dati podpisa pod tako listino", je rekel Potokar s trdnim glasom.

"Saj ni treba podpisa. To bi bilo preočito. Saj je še mnogo drugih poti. Tih pristanek, izvijanje, kadar bodo prihajale pritožbe. Umivanje rok v slogu Poncija Pilata", se je španjut groteskno vil in zavil oči. "Z globokim obžalovanjem jemljemo na znanje, sree se nam krčij, v molitvi se vas bomo spominjali... Konkordat!" je jezno zbrundal. "To imate od konkordata, ki ste se ga veselili. Jaz sem bil zmerom proti njemu... Da so nekateri cerkveni krogi istih misli kot politične oblasti, to vem, to sem sam slišal. Tudi Morandini je slišal. Ne, Morandini?"

"Kolikoli besed je že bilo izrečenih?"

Je don Jeremija skomizgnil z rameni.

"Bog nam pomagaj!" je Čedermac z

vzdihom prekinil molk, ki je bil nastal; dotlej se ni vtilkal v razgovor, le poslušal je z mešanimi občutki. "Vsak naj stori po svoji vesti."

"Vesti so zelo različne", se je nasmehnil Potokar. "Ne, Skubin? Kaj praviš?"

Giovanni Skubin je ves čas molče kadil cigarete in gledal v modrikaste oblačke dima. Temni lasje in košate obrvi so mu podčrtavale ostre poteze obraza. Poslušal je z neopredeljivimi nasmehom na ustnicah. Na Potokarjeve besede, ki so bile naperjene naravnost nanj, je naglo dvignil glavo.

"Vesti so različne, pa tudi mnenja so različna", je rekel razdraženo in nevsučno skrivil ustnice. "Toda le eno mnenje je pravo."

"Katero, ako smemo vedeti?" ga je vprašal Potokar s posmehom.

"Da so vse besede o tem le udarci v vodo", je Skubin zmečkal cigareto in jo vrgel v pepelnik. "Ali je mar od vas odvisno? Ni! Tisoč besed ali nobene, kar je, je, ne da se spremeniti..."

"Kako, da veš to tako zagotovo?"
Skubin se je zmedel, se ozrl po obrazih in se krivo nasmehnil.

"Saj ve tudi španjut. Ali ne? Poleg tega pozabljate, da smo državi dolžni pokorščino. Ali nismo?"

Potokar, ki se je ves čas zadrževal, je zagorel kot slama. Pogovor je bil z zadnjimi besedami, h katerim se je Skubin zatekel v zadregi, zašel na nevarna tla. Previdnejši bi bil molk, vendar se ni mogel več brzdati.

"Mi nič ne pozabljam", je rekel ostro. "Ti na marsikaj pozabljaš. Po tvojem bi se ne smeli ustavljati zlu? Tudi pokorščina ima svoje meje. Ako ti ukažejo zažgati cerkev, ali jo boš zažgal? Ali jo boš? To je pa hujske, ti pravim! Dvema gospodarjema ne moreš služiti. Ti le stori po svoje, sam boš odgovarjal. Nam se ne bo treba zagovarjati pred Bogom, kakor se bodo moralisti, ki so to zakrivali. Odgovarjali bodo, odgovarjali, le verjemi!"

Skubin je molčal, si prižgal novo cigareto in se zagledal nekam v steno. Čedermac se je ves zagledal vanj, ki se mu je obraz neprestano spreminjal v mračni svetlobi nastajajočega večera. Saj ni bilo prvič, da se je tako zagledal vanj, kakor da hoče razrešiti neko uganko. Po materi sta si bila v oddaljenem sorodstvu, kot dijak je bil ves nepreračunljiv in nemiren, njegovi pregreški so bili take narave, da so vzbujali skrb in bolečino. To voharstvo je Čedermac dobrohotno pripisoval mladosti. Se bo že unesel. Pa se ni. Stokrat ga je učil; poslušal ga je, vetrnjak, a se je nato vselej obrnil po močnejši sapi. Bil je kot goba, željno je usrkaval vnanje vplive. Zadnje čase so mu o njem prišli čudni glasovi na uho; menda je to slutil in se ga izogibal. Med tovariši ni bil priljubljen; ta dan ga niso smeli prezreti, ker je bil bližnji

sosed... Ko ga je videl tako osamljenega, vase zakrknjenega, ki je venomer utrinjal cigareto, se mu je zasmilil.

"Žvan, zakaj te nič več ni k meni?" mu je ponudil besedo.

"Saj nikamor ne hodim."

"Nikoli te ni doma", je Potokar dvignil prst. "Otroke nosijo k meni h krstu."

"Le enkrat se je to primerilo."

"Zmeraj si v mestu. Ali nisi?"

Zdelo se je, da je Skubin za trenutek pozabil na nejevoljo, lahkomiselno se je nasmehnil in molčal. Gospod Martin se je igral s tobačnico in ga zopet strmo motril izpod čela. Pogovor je bil s tem zašel v novo smer, besede so letele od vseh strani, vse so bile merjene na Skubina... Da je cavaliere Zanetti njegov prijatelj, s katerim vse dni posedava v mestu. Ali ni bil ta poneveril denarja revežev, ki mu je bil zaupan? Da. Njegovi sorodniki so morali globoko seči v žep, njihovemu vplivu se mora zahvaliti, da je še ostal v bančni službi. Izgubil je za ugled, izgubljejo se ga kot garjevega psa, izključen je tudi iz stranke... Skubin se je le nasmihal, kakor se nasmihajo lahkoživci, kadar mu naštevajo ljubezenske pustolovščine, vendar mu je grozeč blesk gorel v zenicah. Čedermac je neugodno občutil ostro napetost in razdraženost med gosti... Kakor da je to s prejšnjim v tesni zvezi, so omenili tovariša, ki je dobil neko razpisano mesto. Kljub temu, da ga je bil "nekdo grdo obrekoval pri politični oblasti", kakor je

Bojijo se, da jim Marshalov plan ne bo uspel

Strah, da ne bo Marshalov plan uspel, je med ameriški magnati kakor tudi med njihovimi pajdaši v zapadni Evropi zavzel fantastične načrte, kako rešiti prestiž zapadnih vellesil, če se bo res to "tajnim silam" posrečilo. Že nekoliko dni čitamo v svetovnem časopisju zaskrbljene članke, ker stvar ne gre tako, kakor so si jo "rešitelji" porušene Evrope zamislili.

Stalne politične krize v Franciji, ki povzročajo spreminjanje vlade, ni nič dobrega v prid Marshalovega plana. In to je najhujše, ker take krize povzročajo delavske mase, s katerimi niso denarni magnati nič računali. Z vsemi pritiski na stare in nove državnike v Franciji ne morejo doseči, da bi vpostavili vlado, ki bi lahko zagotovila, da jim bo denar — katerega bodo "iskreno" posodili — vrnjen. Vsak dan se stari gosposki sistem v Franciji oddaljuje in demokratične sile stopajo na dan, kar je največji sovražnik denarnikov, ki bi hoteli na vladi take, ki bi se zavezali denar vrniti, a takih pa menda že ni več.

Ko je Sev. ameriški kongres pred letom uzakonil Marshalov plan, je seveda računal na "nekatero" izgube, ki so neizogibne, ni pa računal, da se bo v tem času tako spremenilo, da je sedaj skoraj nemogoče "pomagati" izstradani Franciji. Računali so, da si bo Evropa tudi sama pomagala. Sedaj pa se je pokazalo, da si Evropa sama sploh ne more nič ali prav malo pomagati, ker tisti, ki bi hoteli držati vajeti Evrope v svojih rokah, so sovražniki ljudstva in zato se jim je isto odpovedalo. Le tam, kjer so voditelji povezani z ljudstvom napredujejo v korist skupnosti, ne potrebujejo ameriškega denarja. Zato se magnati bojijo, da bodo tudi tisti, ki so že sklenili sprejeti "pomoc" jim enkrat obrnili hrbet. In potem je upravičen strah: kam spraviti

popravljenega. Tako se pa dobe v denar, da bo kaj prinesel.

Skupina zapadnih držav, takozvana "Commonwealth", ki je že sprejela v celoti Marshalov plan, se sedaj krega med seboj, kdo bo več prejel, koliko bodo odločili za Bizonio, to je zapadno Nemčijo. Premagana sovražnica je sedaj "oboževana deklica" in ne vedo, na kak način bi se ji prikupili. Zato ji eni dajejo velike vsote, drugi bi jih hoteli dati nekoliko manj. Tako ne vedo, ali bi vzeli več zase ali bi najprej dvignili Nemčijo. Francija spada med one, ki imajo nalogo obdržati nemško težko industrijo na istem višku. Nima pa nobene gotovosti ali bo to sama dosegla ali bo morala pustiti Nemčiji to važno delo.

Severna Amerika naravnost krivi Anglijo in njeno laburistično vlado, da so oni krivi, da vse to ne napreduje. Anglija, ki ve, kakor vedno, da kdor molči, devetim odgovarja, se tudi sedaj dela nedolžno in je napram vsemu nekako "hladna", kar Amerikance posebno jezi. Churchill, mesto da bi odkritosrečno pomagal svojim bratem "Amerikancem", ki si prizadevajo dvigniti obubožano Evropo, pridiga o neki Federaciji evropskih držav in s tem samo onemogoča delo denarnikom, ki morajo še nadalje nositi svojo mošnjo, ker nimajo nobenega zvestega in iskrenega zaupnika, kateremu bi jo radi izročili.

BAZAR "DANUBIO"
D. UGLESSICH
Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0838

Stavbinska Kovača
G. ŠTAVAR & K. KALUŽA
Laprida 2443 Florida, FCCA

Kakor vse kaže, je torej strah popolnoma upravičen. Države, ki so sprejele njihove načrte, so sprevidele, da so bile vse samo obljube, katere pa bi bile velikanski dolg za vse ljudstvo, kajti najboljše zaslužke bi potem pojedli tisti, katerih je bil denar. Na drugi strani pa vidijo, da so tiste države, ki niso nikoli hotele sprejeti Marshalovega plana, že veliko svoje porušene zemlje popravili in da so na najboljši poti k izboljšanju. Isprevideli so, da je najbolje, da si najprej sami pomagajo, kajti če bi začeli svojo zemljo obnavljati pred tremi leti, ko so vpregli Marshalov plan, od katerega niso do sedaj še nič prejeli, bi bilo že veliko ozadju za naprednimi narodi, ki bodo

v kratkem obnovili svoje države brez nobene pomoči. Star pregovor "pomagal si sam in še le potem ti bo Bog pomagal" je še vedno na mestu, in tega se bodo najbrže oprijele vse države, ker drugega izhoda v teh časih, ko ima tudi delovno ljudstvo svojo besedo, menda ni.

Andrej Škrbec.

Foto - Arte MARCOS

Najpopularnejša na Dock Sudu

Facundo Quiroga 1325 U. T. 22-8327

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

Kovinska Okna in Polkna
FRANC BANDELJ

Avda. de los Incas 5021 U. T. 51-5184

FIDEOS FRESCOS

de NATALIO DOMINI

Bazurco 3425 U. T. 50-8913

RAZPRODAJA KRUIHA

TROBEC GUŠTIN

Dovajšam na dom

Heredia 477 U. T. 51-7165

BANCO POLACO S. A.

Unico Banco Eslavo de Sud América

Sección YUGOESLAVA

Atendida por experto personal de esta nacionalidad.

- TRANSFERENCIAS DE FONDOS de Ayuda Familiar a Yugoestavia.
- CAJA DE AHORROS y CUENTAS CORRIENTES. Dos magníficos Servicios a disposición de la Colectividad Yugoestava.
- SECCION DESCUENTOS. El Banco atenderá de inmediato su Solicitud de Crédito.

CONSULTENOS PERSONALMENTE O POR ESCRITO

TUCUMAN 462

BUENOS AIRES

C. CORREO 390

nenavadno ostro poudaril don Jeremija.

Ob teh besedah je Skubin izgubil nasmeh, vrgel ostanek cigarete na tla, ga potepal in se dvignil, kakor da odhaja. Tedaj je zazvonilo Zdravo Marijo. Pomračilo se je bilo, med stene je legla gosta senca; zdelo se je, da v nji trepetajo glasovi zvonov, ki so bučno odmevali zaradi bližine.

Dvignili so se tudi ostali gostje in glasno molili za Potokarjem. Potem niso več sedli.

"Midva imava nekaj časa skupno pot", je rekel don Jeremija Čedermac.

"Ti ostaneš", se je oglasil kurat. "Ti in Orehovca. Samo za kratek razgovor."

"O!" je vzkliknil Španjut. "Skrivnosti?"

"Ne, ne!" je hitel Potokar. "Morda pa tudi", se je vedro zasmejal.

Španjut je naglo odšel skozi vas. Čedermac in Skubin sta še nekoliko postala v svetlobi, ki je padala skozi okna sosedne hiše. Preko pobočij je bila že legla gosta tema, med oblaki so se svetile redke zvezde. Skubin je bil molčeč, po vsem videzu zagrenjen in jezen. Ali mu ni bila po poslednjih Morandinijevih besedah stopila solza v oči? Iz sramu ali onemoglega srda? Čedermaca je ganila. Bil je takega stvarjenja, da je težko gledal kakega človeka v vsej njegovi ponižanosti. Saj morda ni slab, le tako nepreračunljiv. Da bi se do konca zresnil in pogledal vase!

"Midva imava vsak svojo pot. Pa se kaj oglasi."

"Bom."

"Saj se ne boš."

Skubin je molče odšel med hišami. Čedermac je nekaj trenutkov gledal za njima. Ko mu je izginil izpred oči, je zganil z rameni, nato je s sklonjeno glavo krenil proti Vrsniku.

Gospod Martin se je potrt vračal domov, zlepa ni bil tako nezadovoljen sam s seboj. Vso pot, ki jo je sam samcat prehodil skozi temo, se je mučil v svoji občutljivosti. Po tisti polovici pridige ga sodijo? Zdelo se mu je poniževalno, da bi jim navajal svoje nagibe, jim povedal, kaj je sklenil pri sebi. Želja, da bi v odkritem razgovoru našel opore, se mu ni izpolnila. No, saj je razumel, vpričo Skubina, ki mu ne zaupajo, niso marali predaleč. Pa saj tudi njemu ne zaupajo. Potokar je pridržal Morandinija in Orehovca, njega je prezrl. Zaradi njegove pol pridige? Zaman je stikal za jasnim odgovorom. Žalilo ga je v dno duše.

Občutil se je grenko užaljenega, še nikoli tako kot ta trenutek. Zaježalo ga je, da bi se na koga oslonil in se mu vsaj malo razodel. Če bi ne bila noč in bi mati ne bila tako daleč, bi odšel naravnost k nji... Ne, ne! Saj bi jo samo preplašil.

Bil je že pred cerkvijo, ko je opazil nekoga, ki je prihajal od kaplanije. Bil je tako zaverovan v svoje misli, da mu je le kot iz sanj odgovoril na pozdrav. Že je bil mimo njega, ko se je ustavil in se v gostem mraku ozrl za za njim. Kdo? Žef Klinjon?

Ni odšel v izbo kakor ponavadi, sto

pil je naravnost v kuhinjo. Katina je sedela za mizo in brala; dvignila se je in malec zmedena obstala pred njim.

"Ali je bil Žef tu?"

"D-da."

"Ob tej uri? Kaj je hotel?"

"Po tebi je vprašal."

"Po meni je vprašal? Pa je šel mimo in nobene ni rekel."

Katina je skomizgnila z rameni in se obrnila k ognjišču. Čedermac se ni dlje bavil z mislijo na Žefa; vprašanja, ki so ga trapila vso pot, je še nadalje mozgal v sebi.

"Ne bom večerjal", je spregovoril. "Ne pripravljaj! Nisem potreben. Kave mi daj! Ne, rajši mi daj vina!" In se je zopet popraval: Ne, kave! Skodelico kave."

Sestra ga je začudeno pogledala. Kaj mu je?

"Ali naj ti ponesev v izbo?"

"Ne. Tja mi postavi! Na mizo."

Odkar je bila mati odšla od hiše, se je le poredko zadrževal v kuhinji. Ta večer pa mu ni bilo do samote; bal se je je. Hotelo se mu je bližine kake duše, pa čeprav je to Katina. Z rokami v žepih je hodil po prostoru, naredil nekaj korakov, že je trčil v okajeno steno. Bilo mu je, kakor da se lovi s svojo senco, ki mu je uhajala pod nizki strop.

Katina mu je postavila kavo na mizo in zopet sedla. Čedermac se je ustavil, srebral požirek in se zazrl v sestro.

"Kaj pravijo ljudje?"

"Kako — kaj pravijo?"

"Tako. Zaradi pridige. Zaradi molitve."

"Zadovoljni so. Pa lepše je bilo prej."

S sestro se nikoli ni razgovarjal o zadevah, ki so se tikale njegovih stvari in dušnega pastirstva. Kljub štiri desetim letom se mu je zdela še vsa otroška, še prav taka majčkена deklica kot takrat, ko je bila prišla k hiši. Sedaj pa se mu je v goreči želji, da se s kom pogovori, nenadoma zazdela odrasla in zrela ženska. Pa saj bi se bil tisti večer razgovarjal tudi z otrokom.

"Tako pravijo?" jo je motril izpod čela. "Ali pa si le ti tako misliš?"

"Moj Bog, saj sem jih slišala! Vedno me vprašujejo, kdaj bo zopet po starim. In so polni hvale o tebi."

Čedermac ni maral hvale, a najmanj, da bi mu jo kdo prinašal na uho; v tem trenutku pa mu je vendar neizmerno dobro delo. Zopet je stopil po kuhinji in zatiral nasmeh samozadovoljnosti na obrazu. Ljudje mu zaupajo. To je sprejemal kot bogato plačilo. V trenutku ga je minilo pol bridkosti, ki jo je bil prinesel s seboj.

"Še bo tako, kot je bilo", je govoril s preroško zanesenostjo, bolj sebi in senci na steni kot sestri. "In če ne puste, da bo tako, kot je bilo, tudi drugače ne bo! Ne bo! Če mi kdo ukaže, naj delam zoper Boga, ali ga imam dolžnost ubogati?"

Obstal je bil in se zazrl v Katino. "Ne vem", mu je plaho odgovorila. "Kako, da ne veš?" se je vedro razhudil. "Ali si mar pozabila nauk? Ali naj ubogam, ako mi kdo poreče, naj delam zoper Boga?"

(Nadaljevanje prihodnjič)

Pomembna pridobitev lokalne industrije v Goriškem okraju

V MIRNU SO DELAVCI PREUREDILI NEKDANJO VOJAŠNICO V MODERNO USNJARNO

V Mirnu ob Vipavi so po priključitvi k Jugoslaviji zaživel novo življenje. V delovnih ljudeh, ki so nekoč sloveli po svoji čevljarški in usnjarski obrti, se je sprostita odločna sila po delu in ustvarjanju. V kratkem času je postal Mirni v goriškem okraju najbolj izrazit kraj lokalnega gospodarstva v krajevnem in okrajnem merilu. Večina Mirenčanov je delavcev in obrtnikov, kmetov je komaj 4%. Danes je skoraj vsa moška delovna sila zaposlena v lokalnih podjetjih in lokalni industriji, ki se razmeroma naglo razvija in dviga svojo proizvodno zmogljivost. Pač pa je v Mirnu in sosednjih vaseh še precej proste ženske delovne sile. Priprava dela in vključiti v proizvodnjo.

Mirenski krajevni ljudski odbor ima poleg gostinskega podjetja tudi večjo krojaško delavnico, pravkar pa ustanavlja podjetje za pokrovanje in ponikanje. Okrajna invalidska organizacija ima v Mirnu dve podjetji, velik mizarški obrat in karosersko delavnico. Po obsegu in proizvodnji zmogljivosti pa so največja okrajna industrijska podjetja, čevljarja in apnenica. Pred nedavnim se jima je pridružila še okrajna usnjarna.

Lani novembra je bila sedanja moderno urejena usnjarna še opustošena vojašnica in razbita konjušnica. Mirenski delavci in usnarji so se tik pred zimo takorekoč golih rok lotili velike

naloge. Brez sredstev, brez opore in pomoči so zasadili prve krampe in lopate, pogumno odločeni, da uresničijo svojo zamisel za vsako ceno.

Težko je reči, kdo je bil v borbi in delu za usnjarno najbolj požrtvovalen. Težko je postaviti na tehtnico: kdo je naredil več, kdo manj. "Sedanja usnjarna je sad našega skupnega dela! Prej smo delali usnjarno, zdaj delamo v usnjarni!" pravijo delavci, veseleč se svoje zmage.

Po šestih mesecih trdega dela je bila letos 1. maja usnjarna odprta. Velike zmage mirenskih delavcev so se na dan otvoritve s solznimi očmi veselili tudi vaščani onkraj krivične meje. Onkraj meje je v Rupi tuji gospodar do gola dimnika podrl tamošnjo usnjarno in odpeljal stroje. V Jugoslaviji pa si delavci v svobodi gradijo tovarne in postavljajo podjetja.

S 1. junijem je začela usnjarna obratovati. Zda brnijo v njen transmisije, ženejo stroje, obračajo ogromne kadi. Preizkušeni delovni kolektiv, ki je z železno disciplino postavljaj usnjarno, se je s prav tako disciplino lotil proizvodnje. Že v prvih dveh tednih so presegli proizvodni plan za 5 do 20%. Mirenski čevljarji, strokovnjaki za kakovostno presojo usnja, so zatrjevali, da je zgornje usnje iz mirenske usnjarne odlične kakovosti, nenavadno lepega zunanega videza, voljno in trpežno. Poskusi so pokazali, da vzdrži pritisk

vode delj, kakor druge vrste usnja. Ko bodo s črpalko dovajali v usnjarno mehko in mastno vodo Vipave in z njo obdelovali kože, si obetajo še boljše kakovost usnja.

Samoposebi se razume, da si delavci, ki so prehodili tako pot in premagali toliko zaprek, prizadevajo, da bi čim bolj dvignili proizvodnjo in znižali in znižali proizvodne stroške. Ob glavnem posloplju so dozidali poseben trakt, v katerem bodo uredili lastno ekstrakcijo in že letos sami pridobivali

skoraj vsa lužila, potrebna za proizvodnjo usnja. Tarejo pa jih skrbi zaradi prevoza, ker nimajo lastnih prevoznih sredstev. Računi jim kažejo, da bi že z enim samim kamionom še bolj znižali stroške. Orodje, nože, strgala in podobno si izdelujejo sami. Iz vaškega vodnjaka zvalijo v sodih dnevno do 100 hl vode v usnjarno. Stroške je treba držati za vrat, da bo usnje še cenejše, se je pošalil stari usnar Leon, ki ga je novo življenje čudovito pomladilo.

ROBERTO F. LEVPUSCEK
&
OSCAR SINEK
EMPRESA DE HORMIGON ARMADO
OFICINA: CALDERON 3062 • T. A. 50-8037

TRGOVINA JESTVIN
Srečko Turel
TRELLES 1402 U. T. 59-4104

Prevozno Podjetje "GORICA"
Lojtk Franc
Villarrol 1476 U. T. 54-5172

SLOVENSKA JURIDIČNA
PISARNA
Odškodnine, Odslovitve, Nezgode,
Dedščine in vse Sodnijske Tramitacije
Urardne ure: od 18 do 20
DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8
Escritorio 823 (Nasproti Obelisku)
T. A. 35 - 6243 Buenos Aires

HERRERIA DE OBRA
HUMAR y MAKUC
Av. Central 3720
Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

Ferdinand Cotič
Trgovina z železnino

Lope de Vega 2989
U. T. 50-1383

MIZARSKA DELAVNICA
"LA PRIMERA"
PETER JONKE
Lastnik:
Se izdeluje vsa v to stroko spadajoča
dela.
PASOS LOS ANDES — RIO CEBALLOS
CORDOBA

DOCTOR
HINKO HALPERN
Specialist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure
SAN MARTIN 955 - 1 nad. - Dep. C
T. A. 32 - 0285 in 0829

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA
Pripravni prostori za kroglanje
JANKO POLIAK
Ituzaingó 4267 MUNRO

EDINA SLOVENSKA ESTAVBENIKA
V SAAVEDRI
ANDREJ BOŽIČ in SIN
Tehnična konstruktorja
Ruiz Huidobro 4554-58 U. T. 70-6112

Reinaldo Wasserman
MEDICO
Nazca 2381 U. T. 50-2845

TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM
Vas po domače pestroče.
Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
Albert Beltram
DONATO ALVAREZ 2288
Buenos Aires

Krojačnica
LEOPOLD UŠAJ

Avda. FRANCISCO
BEIRO 5380, Dep. 2
T. A. 50-4542
VILLA DEVOTO

RESTAVRACIJA
IVANČIĆ RUDOLF
Añasco 2622

SPLOŠNO STAVBENO MIZARSTVO
ANTON FORNAZARIČ
España 558 — J. Ingenieros — F. C. P.
T. A. 757 - Santos Lugares - 271

Dr. Francisco José Cespa
DENTISTA CIRUJANO
Consultas de 15 a 20 hs.
Coronel R. Lista 5096
T. A. 50 - 5782

ZELEZOBETONSKO PODJETJE
FRANC URŠIČ
Mercedes 1764 T. A. 69 - 1567
Buenos Aires

JEKŠE EKTOR
MIZARSKA DELAVNICA
Dr. Luis Belaustegui 4466
U. T. 67-3621

ZELEZO - BETONSKO PODJETJE
RUDOLF KOMEL
ZA NACRTE IN PRERAČUNE
Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

LASTNA PEKARNA in TRGOVINA
JESTVIN
"TRIESTINA"
Lastniki:
KUKANJA in BRATA GEC
25 de Mayo 2606 CORDOBA

G. JERKIC & P. ROJC
"HOTEL ALPINA"
Nasproti postaje "Huerta Grande"
SIERRAS DE CORDOBA
Med gorami v višini 1000 m.
ODPRT CELO LETO,

Franc Može
Tehnični konstruktor
TOVARNA MOZAIKA
VILLA A. GIARDINO Est. Thea
HUERTA GRANDE — T. A. 43

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"
Izdeluje po najmodernejšem kroju.
DANIJEL KOSIČ
Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires
T. A. 50 - 6228

Pismo iz domovine

Tov. Rudi Guštin potom "Slov. Glasu" piše za vse prijatelje in znance sledeče pismo:

Ljubljana, 27. 8. 1948.

Dragi tovariši!

Sedaj sem že na stalnem mestu tu v Ljubljani. Ogledal sem si že razne kraje naše lepe Slovenije, videl, kako se tu dela, spoznal življenje naših ljudi in sedaj vam pišem. To, moje pismo, ki ga pošiljam na naš "Slov. Glas", je namenjeno vsem prijateljem, ki sem jim obljubil, da bom pisal, tovarišem in tovarišicam pevskega zbora in vsem našim poznanim rejakom. Oprostite mi, da vam ne pišem posamezno, ker to bi bilo zame ogromno delo in zato vam čišem skupno. Vsem moj iskren pozdrav.

Ob mojem prihodu v domovino sem nameraval ostati v Solkanu, to je v bližini Nove Gorice. Ker je pa tu velika stanovanjska kriza, sem odšel v Ljubljano. Delam v Litostroju. Tukaj zelo skrbijo za povratnike iz Nemčije, Francije, Italije in Argentine. Za vse te ljudi je treba poskrbeti strehe in ker stanovanjski bloki niso še dokončni so lepo izdelane, zračne in prostorne. Litostroj je krasna in velikanska točana, so za silo postavljene lesene hiše, varna in pri tem ne smo pozabiti, da je končana komaj ena četrtina. Livarna gize (litega železa) deluje že delj časa in tudi stroji že obratujejo. Ti stroji so vsi popolnoma novi. Za oddelek, kjer se bo ulivalo jeklo, so že postavljeni temelji in izdelujejo se betonski stebri. Končana je velika dvorana, jedilnica za delavce, kjer se tudi vršijo zabave. Vsako sredo in soboto imamo ples.

Po deželi ni še življenje tako, kakor smo si ga predstavljali, ko smo bili v Argentini, ker je še marsikaj za urediti. Ko sem jaz dospel sem, se je jedlo le kruh iz koruzne moke, toda sedaj je že boljši, ker mu je primešana tudi pšenična moka. Mesa je še vedno po malem. Pripomniti moram, da so bili

naši Primorci za časa zaveznikov vajeni živeti še precej dobro in sedaj hitro godrnjajo, ako jim kaj phimanjkuje. Naši moški pogrešajo posebno vino. Ljudje v Renčah niso več taki, kot so bili za časa borbe. Renče so slovele po vsej Primorski, ker so Renčanci mnogo delali in žrtvovali za časa partizanskih bojev. Sedaj je vse drugače. Dobi se še pridne in zavedne fante, ali teh je zelo malo. Isto se godi tudi po drugih vaseh.

Človek dospe sem z dobro voljo in navdušenjem do dela, ampak ostane razočaran, posebno še, ako živi med ljudmi, ki se vedno pritožujejo, da ni belega kruha, mesa, vina itd. Zato pa, dragi tovariši v Argentini, vam še enkrat povdarjam, vrnite se v domovino le, ako je vaša volja trdna in vztrajna.

Graditev Nove Gorice gre še precej počasi, ker primanjkuje strojev in delavci morajo hoditi na delo iz daljnih krajev, ker primanjkuje stanovanj. Nekateri se vozijo s kamioni, s katerimi se prevažajo gradbeni material. Sedaj so pričeli zidati prve stanovanjske bloke in glavna široka ulica bo kmalu končana.

Po večini vsi, ki se povrnemo, smo vajeni mestnega življenja in se mi zdi, da bi se težko privadili življenju na vasi. Mnogo naših Slovencev, ko se povrne in spozna tukajšnje življenje, se odloči in gre delat v Reko. Nekateri pravijo, da je tam več živeža in da se lahko marsikaj kupi v prosti prodaji. Lažje se tudi dobi stanovanje. Jaz se s temi ljudmi ne strinjam, ker Slovenci moramo delati v Sloveniji, da se tudi naša republika dvigne, kakor drugi kraji Jugoslavije. Mislim, da jih ne vleče tja morje, ker v tem primeru bi moral tudi jaz bolj k vodi, ker kopanje je zame največje veselje. Na poltje bomo tudi mi šli kaj k morju, saj tu je vožnja zelo poceni.

Dragi tovariši, tu se borba nadaljuje. Prej so naši bratje in sestre umirali v gozdovih in ječah za osvoboditev te zemlje in danes se trudijo v ravno istih

gozdovih, tovarnah, pisarnah in šolah, da bi si čimprej ustvarili boljše in srečno življenje. Ostalo je malo sposobnih delavcev in ni čuda, ako vidimo Povsod na prvem mestu mladino. V Novi Gorici so dekleta, ki delajo delo težakov in marsikatera ima ožuljene roke in noge. Kakor sem že prej omenil, ako se vrnete, vaša volja naj bo vztrajna in jeklena, marsikaj vas bo razočaralo, ker tu ni izobilja, katerega smo vajeni iz Argentine, toda ako imate veselje do dela, lakote ne boste trpeli.

Ob koncu še en nasvet onim, ki imajo namen vrniti se v domovino. Ako je vaše pohoštvo v dobrem stanju, pripeljite to s seboj in ne tam prodajati. Enako tudi ne druge potrebščine. Glede radijskih aparatov, jih je treba urediti za srednje valove (ondas). Imamo elektriko 220 voltov. Električni likalniki (planchas) iz Argentine se tu lahko uporabljajo, toda ne električne ure, ker električni tok ni enakomeren. Posebno koristno je, da si vsak pripelje kolo. Preskrbite si sladkor, milo, olje, kavo, belo moko, pašto in mesne ekstrakte, da ne bodete takoj občutili pomanjkanja.

Mislim, da sem vam danes dovolj opisal in končam z obljubo, da se bom v bodoče še kaj oglasil.

Najlepše pozdrave vsem znancem in tistim, ki se kmalu vrnete kličem: nasvidenje!

Rudi Guštin.

Opomba uredništva: Več naših tovarišev se je že povrnilo v domovino in ob odhodu so vsi obljubljali, da ostanejo z nami v tesni zvezi. Vidimo pa, da obljube ne izpolnijo. Tovariš Guštin je edini, ki se pogostoma oglašuje prijateljem in "Slov. Glasu". Hvaležni mu bodemo, ako nam bo tudi v bodoče še kaj opisal življenje v domovini.

Krojačnica "Gorica" Franc Leban

WARNES 2191 Buenos Aires
Naproti postaje La Paternal
T. A. 59 - 9857

TRGOVINA JESTVIN "TRST" STANKO MIHELJ

Charcas 3120 U. T. 72-4957

RADIO

Izdelovanje novih aparatov ter vsakovrstna popravila izvršuje
JAKOB KREBELJ
CESPEDES 3783 (vogal Avda. Forest)
Tel. šte. 54 - 4650

PRODAJALNA - TOBAKARNA

Prodaja raznih časopisov, revij, slaščic ter raznovrstnega moškega in ženskega perila.

VLADIMIR BENKO
Avda. Francisco Beiró 5709
VILLA DEVOTO - BUENOS AIRES

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del reumatismo y sala de Cirugía

Atiended: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono

Defensa 1153 U. T. 34-5319

TRADUCTOR PUBLICO

Esloveno, servio-croata, checoslovaco y demás idiomas europeos. Extracciones de partidas para jubilaciones ferroviarias y para el Instituto Previsión Social.

SAN LORENZO 937

ROSARIO (STA. FE)

NOVO STAVBENO PODJETJE

R. Strehar - J. Lisjak

Calle FRANCISCO BAUZA 2694

T. A. 64 - 1509

Za kalkulacije, Proračune in Firmo obrnite se do novega konstruktorja
RUDOLFA STREHAR — Zasebno: Calle Dublin 4218 - T. A. 51 - 8035

Restavracija

A. BENULIĆ & KRESEVIĆ

Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

F. HRADILAK

FIAMBRERIA — Puesto No. 8

Mercado "Las Magdalenas"

Fco. Beiró 5276 — T. A. 50-6990

Zobozdravnika Dra. Samoilović

Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

KROJAČNICA

CIRIL PODGORNIK

Tinogasta 5296

MECANICA y ELECTROTECNICA

E. LOZEJ y W. COX

Avda. Riestra 1115

U. T. 61-0656

Talleres Gráficos "CORDOBA"
Gutenberg 3360 - 27-IX-1948

Krojačnica Stanislav Maurič

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 2642

T. A. 59 - 1232

RUDOLF KLARIĆ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

Dirección - Proyección - Construcción

vv
Roberto F. Levpušček
Luis Stok

TECNICOS CONSTRUCTORES

CALCULOS DE ESTRUCTURAS METALICAS Y HORMIGON ARMADO EN GENERAL

PLANOS — TRAMITES — FIRMA

ESCRITORIO:

T. A. 50 - 8037

CALDERON 3062

Buenos Aires

